

It

Europos Sąjunga
Regioninė politika

info regio

| Nr. 19 | 2006 m. balandžio mėn. | **panorama**

**Miestų vaidmuo skatinant
augimą, užimtumą ir sanglaudą**

Struktūrinių fondų urbanistinė veikla

Turinys

Miestų vaidmuo *skatinant augimą, užimtumą ir sanglaudą*

Miestų svarba Europai

Miestuose glūdi didžiulės bendruomenių plėtros, socialinės įtraukties ir pilietinės bei kultūrinės tapatybės skatinimo galimybės.

Pavyzdys: Europos Parlamentas

Miestų plėtros perspektyvos

Naujuoju Europos fondų programavimo laikotarpiu (2007–2013 m.) bus stiprinama miesto dimensija.

Praktinis ERPF ir Sanglaudos fondo lėšų panaudojimas: Vengrija, Nyderlandai, Slovėnija, Portugalija

Pavyzdys: Ispanija

Reportažas: gyvenamųjų kvartalų sujudimas

Dėl URBAN programų kai kurie miestų kvartalai tampa patrauklesni ir dinamiškesni, o jų gyventojai atgauna pasididžiavimą ir tikėjimą. Tai rodo Leipcigo ir Dortmundo pavyzdžiai.

Praktinis URBAN II lėšų panaudojimas: Prancūzija, Jungtinė Karalystė, Belgija, Airija

Pavyzdys: Švedija

Pavyzdys: Čekija

Praktinis URBAN II lėšų panaudojimas: Austrija, Italija, Graikija, Suomija

3

7

8

13

14

15

18

19

20

21

Nuotraukos (puslapiai): Europos Komisija (1, 4, 5, 6, 8, 9, 10), URBAN II Chichonas (14), URBAN II Leipcigas, Dortmundas (15, 16, 17), MASPD (20)

Viršelis: naujas miesto transporto tinklas Santa Kruze (Kanarų salos, Ispanija)

Rengiant šį numerį bendradarbiavo: Pierre Ergo, Alexander Ferstl, Sylvie Harburger, Jean-Luc Janot ir Daniel Mouque.

Atsakingasis redaktorius: Thierry Daman, Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas
Žurnalas leidžiamas anglų ir prancūzų kalbomis perdirbtame popieriuje.

Teminis archyvas pateiktas 19 Europos Sąjungos kalbų tinklalapyje
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm.

Šio leidinio straipsniai neturi teisinės galios.

Sanglaudos politika ir Europos miestai

Miestų svarba Europai

Michael Parkinson (*)

Vis dažniau miestai vertinami kaip nacionalinės ir regioninės ekonomikos generatorius, o ne kaip ekonominių įsipareigojimų vykdytojai – „tautų gerovės“ kūrėjai. Tačiau miestai nėra vien ekonominis kapitalas, tai ne tik rinkos. Juose glūdi didžiulės bendruomenių plėtros, socialinės įtraukties ir pilietinės bei kultūrinės tapatybės skatinimo galimybės.

Zschochersche Straße Leipzige, viena iš pagal URBAN programą atnaujintų magistralių.

Miestams atėjo įdomūs laikai: šiuo metu plačiai diskutuojama apie jų svarbą sėkmingai nacionalinių valstybių ir Europos plėtrai. Per pastarąjį dešimtmetį pereinamojo laikotarpio sąlygomis atsirado daugybė miestų, siekiančių naujo ekonominio, socialinio, politinio ir kultūrinio vaidmens. Daugelis jų turi sukaupę kapitalą, dėl kurio jų svarba vis labiau globalizuotame pasaulyje ne mažėja, o didėja. Kai kurie miestai yra strateginių sprendimų, mainų ir komunikacijos centrai. Daugelio miestų intelektualiniai ištekliai sutelkti universitetuose ir tyrimų institutuose, kuriuose skatinamos aukšto lygio naujovės. Daugelyje miestų atlikta esminė fizinė regeneracija, ypač centruose, kur sutelkta įspūdinga komercinė, gyvenamoji ir mažmeninės prekybos infrastruktūra. Nemažai miestų turi svarbių kultūrinių išteklių, kurie vis dažniau tampa ekonominio augimo ir darbo vietų kūrimo pagrindu. Tačiau nepaisant šio integracijos potencialo, kai kuriuose miestuose yra nemažai bendruomenių ir pavienių asmenų, vis dar atskirtų nuo pagrindinių ekonominių ir socialinių procesų. Ekonomiškai konkurencingų, socialiai glaudžių ir tvarių miestų plėtra ir toliau lieka iššūkis mums visiems, gyvenantiems Europoje.

Ši plati diskusija apie miestų ateitį susijusi ir su šiuo metu vykstančiais debatais apie Europos Sąjungos sanglaudos politikos ateitį. Per pastarąjį dešimtmetį ES regioninė politika teikė miestams tai daugiau, tai mažiau svarbos. Kartais jiems būdavo skiriamas labai didelis dėmesys, o kartais jie

likdavo beveik pamiršti. Tačiau visiškai aišku, kad pastaruosiu metu miestai tapo vienu svarbiausių Europos politinės darbotvarkės klausimų. Tai pabrėžiama, pavyzdžiui, 2005 m. Europos Vadovų Tarybos sprendime dėl konkurencingumo ir sanglaudos, 2004 m. Roterdame ir 2005 m. Bristolyje vykusių neoficialių ES ministrų lygio susitikimų išvadose bei svarbiausiuose 2005 m. Europos Parlamento pareiškimuose politikos klausimais. Tokia nuostata atsispindi ir Regionų komiteto politikos dokumentuose ar EUROCITIES tinkle, ji buvo išsakyta ir keliuose ES konferencijose, o ypač vykusioje 2004 m. Nordvike (Noordwijk), Nyderlanduose. Visais minėtais atvejais buvo pabrėžiama, tiesa, įvairiais būdais, miestų svarba sėkmingai nacionalinių valstybių ir Europos plėtrai, iškeliama jų vaidmuo bei politinė reikšmė.

Tačiau pagrindinis dokumentas, garantuojantis, kad per artimiausius mėnesius miestai ir toliau liks vienu pagrindinių politinės darbotvarkės klausimų, yra neseniai paskelbtas Europos Komisijos darbo dokumentas dėl sanglaudos politikos ir miestų ⁽²⁾. Tai esminis ketinimų pareiškimas, kuris galėtų nulemti struktūrinių fondų ir visos Europos miestų ateitį ateinančią dešimtmetį. Labai svarbu, kad šio dokumento teiginiai išsamiai aptarinėjami ir, mano manymu, yra plačiai palaikomi. Toliau šiame straipsnyje nagrinėjamos pagrindinės dokumento idėjos ir jo pasiūlymai.

(*) Profesorius Michael Parkinson, Europos urbanistikos instituto (*European Institute for Urban Affairs*) direktorius, Liverpulio Johno Moores universitetas (*Liverpool John Moores University*), m.h.parkinson@ljmu.ac.uk

(2) „Sanglaudos politika ir miestai: miestų indėlis skatinant augimą ir užimtumą regionuose“, Europos Komisija, 2006.

Naujas technikos institutas FH JOANNEUM Grace (Graz West) (Austrija), buvusioje industrinėje zonoje, kuri, gavusi URBAN paramą, tapo aukščiausių technologijų kompleksu.

Sanglaudos politika ir miestai. Miestų indėlis skatinant augimą ir užimtumą regionuose

Šiuo svarbiu darbo dokumentu siekiama dviejų tikslų: baigti rengti Bendrijos strategines gaires 2007–2013 m. laikotarpiui, stiprinant jose miesto dimensiją, ir pateikti pagrindinius pasiūlymus, kaip paruošti struktūrinius fondus. Komisija pageidauja, kad valstybės narės vadovautųsi šiuo dokumentu plėtodamos naująją sanglaudos politiką ir ypač rūpinasi, kad parengiamajame darbe aktyviai dalyvautų partneriai iš vietos valdžios institucijų. Dokumente derinamos didelės politinės ambicijos, pagrindiniai įgyvendinimo principai ir konkretūs politiniai veiksmai. Dokumentas iš esmės apima tris pagrindines sritis. Pirmą, jame aiškinama, kodėl miestai yra svarbūs Europai, pabrėžiant tvarios miestų plėtros reikšmę Europos regioninei politikai. Antra, jame apibūrinami keturi svarbiausi Europos miestams keliami politiniai tikslai. Trečia, dokumente įvardijamos konkrečios priemonės, padėsiančios pasiekti šiuos svarbius tikslus dviejose – finansų ir valdymo – srityse. Šiame straipsnyje paeiliui nagrinėjami visi nurodyti aspektai.

Tvarios miestų plėtros svarba Europos regioninei politikai

Miestai turi daug privalumų, kuriais grindžiama šiuolaikinė, sėkmingai veikianti žinių ekonomika. Tai kūrybingumas, naujovės, kultūra ir verslumas. Pavyzdžiui, kad galėtų sėkmingai vystytis, miestams labai svarbu pritraukti kvalifikuotos darbo jėgos, kuri yra konkurencingos pasaulio ekonomikos pagrindas. Miestai taip pat vaidina svarbų vaidmenį stiprinant regionų veiklą. Europoje nėra sėkmingai besivystančių regionų, kurių svarbiausi miestai nesivystytų sėkmingai. Tinkamai valdomi miestai gali daug prisidėti skatinant tvaresnį augimą ir kuriant tvaresnę aplinką. Todėl daugiau bendradarbiaudami ir kurdami strateginius aljansus su gretimais regionais bei kitais miestais, jie gali sumažinti nenaudingą konkurenciją ir prisidėti kuriant geriau subalansuotą plėtros struktūrą visoje Europoje.

Kokius miestus turėtų kurti Europa?

Dokumente teigiama, kad miestų srityje turi būti keliami keturi pagrindiniai politiniai tikslai: paversti miestus patrauklesniais, padidinti jų įnašą į naujoves, verslumą ir žinių ekonomiką, sukurti daugiau ir geresnių darbo vietų bei sumažinti socialinius miestų skirtumus.

Patrauklių miestų kūrimas

Dokumente pabrėžiama, kad norėdami padaryti miestus patrauklesnius, mes turime sutelkti dėmesį į keturis dalykus: transporto prieigą ir judumą; paslaugų kokybę; aplinkos kokybę ir kultūros sklaidą.

Transportas, pasiekiamumas ir judumas

Svarbiausias uždavinys – padėti miestams pagerinti jų galimybes pasiekti platesnes Europos ir už jos ribų esančias rinkas bei padidinti judumą pačiuose miestuose. Todėl dokumente teigiama, kad nacionaliniai, regioniniai ir vietos partneriai privalo skatinti gerų jungčių su pagrindiniais oro uostais ir transporto ašimis kūrimą; glaudesnę bendradarbiavimą tarp municipalitetų; prieinamesnę, našesnę ir veiksmingesnę bei labiau integruotą visuomenę; paramą alternatyviems arba ekologiškesniems vežimo būdams; didesnę automobilio neturinčių žmonių judumą ir jų susisiekimo galimybes.

Lygiateisė prieiga prie kokybiškų paslaugų ir pramogų

Dėl aukštos kokybės paslaugų miestai tampa patrauklesni ir tinkamesni gyventi, juose užtikrinamas užimtumas, didėja darbo jėgos konkurencingumas. Taigi miestai privalo teikti efektyvias ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas bei socialines paslaugas, užtikrinti mokymą ir administravimą, garantuoti vaikų priežiūrą skatinant lyčių lygybę, rūpintis paslaugų kokybe visoje miesto teritorijoje, užtikrinti galimybę naudotis paslaugomis imigrantams ir kultūriniu požiūriu nuskriaustų žmonių grupėms.

Gera gamtinė ir fizinė aplinka

Miestai turi spręsti aplinkos degradavimo problemas, kurios kyla jiems plečiantis. Jie privalo regeneruoti apleistas ir užterštas teritorijas, saugoti žaliuosius plotus, įvairiais valdymo lygmenimis koordinuoti žemės naudojimą ir kitas politikos kryptis, investuoti į fizinę transporto infrastruktūrą ir aktyvią jo vadybą bei skatinti energijos našumą.

Kultūrinės pasiūlos gerinimas

Palankūs išsidėstymo veiksniai tampa vis svarbesni priimančios investicinius sprendimus privačiame sektoriuje arba aukštos kvalifikacijos potencialiai mobiliai darbo jėgai nusprendžiant įsikurti tam tikroje vietoje. Kultūros paslaugos ir turizmas taip pat laikomi reikšmingu galimų darbo vietų šaltiniu. Kultūrinė infrastruktūra – tai svarbus būdas padėti sukurti pilietinę ar kultūrinę tapatybę. Todėl miestai turi skatinti aktyvų kultūrinį gyvenimą rūpindamiesi infrastruktūra ir organizuodami kultūrinius bei bendruomeninius renginius, kuriais siekiama sustiprinti ryšius tarp bendruomenių ir jų viduje.

Parama naujovėms, verslumui ir žinių ekonomikai

Miestams tenka lemiamas vaidmuo ir ekonominio konkurencingumo srityje. Jie privalo sukurti naujovėms ir verslui palankią aplinką, supaprastinti viešąjį administravimą ir skatinti tinklų tarp universitetų, tyrimų institutų bei privataus sektoriaus kūrimą.

Pagalba MVĮ

Norėdami padėti MVĮ, miestai privalo pagerinti bendrąją ekonominę vietovės infrastruktūrą, teikti konsultacijas ir paramą verslui, skatinti tinklų kūrimą tarp ekonominių partnerių, gerinti galimybes pasinaudoti finansiniais ištekliais, taip pat spręsti iššūkius, su kuriais susiduria jauni verslininkai, moterys verslininkės ir etninių mažumų bendruomenės.

Naujovės ir žinių ekonomika

Miestams būtina pritraukti potencialiai mobilią darbo jėgą gerinant gyvenimo kokybę vietovėje; jie turi vadovauti viso regiono inovacinių strategijų kūrimui, rūpintis, kad moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla bei švietimo paslaugos būtų veiksmingesni ir prieinamesni MVĮ, skatinti tinklų kūrimą tarp universitetų, valdžios struktūrų ir privataus sektoriaus, kurti integruotą informacijos strategiją ir diegti ekologines naujoves bei aplinkosaugos valdymo sistemas.

Kaip sukurti daugiau ir geresnių darbo vietų

Miestai – tai ne tik milžiniškos ekonominės galimybės, bet ir milžiniški socialiniai iššūkiai. Juose gyvena vidutiniškai daugiau nei kitur aukštos kvalifikacijos ir kompetencijos žmonių, bet taip pat ir daugiau šių savybių stokojančių asmenų. Miestus veikia struktūrinės jėgos ir makroekonominės politikos kryptys, kurių jie negali griežtai kontroliuoti. Tačiau jie vis tiek privalo išnaudoti visas turimas galimybes. Numatydami ekonominius pokyčius ir atsakydami į juos, partneriai privalo bendradarbiauti visais valdymo lygmenimis. Miestai turi kurti partnerystes su svarbiausiais ekonominiais ir socialiniais veikėjais. Jie privalo padaryti viską, kas įmanoma, kad padidintų pažeidžiamiausių visuomenės grupių darbingumą.

Darbingumo didinimas švietimo ir mokymo priemonėmis

Šioje srityje miestams tenka uždavinys remti mokymosi visą gyvenimą sistemų plėtrą, teikti aukštos kokybės mokymo paslaugas ir padidinti investicijas į mokymosi infrastruktūrą, remti nepasiturinčių žmonių grupes darbo rinkoje, pritraukti kvalifikuotus darbininkus ir pagalbinių paslaugų teikėjus, plėtoti mokymo ir integracijos programas, kad atskirti žmonės rastų darbą ir ateitų į verslą.

Skirtumų tarp miestų mažinimas

Nors ekonominis potencialas yra milžiniškas, daugumoje Europos miestų esama zonų ir bendruomenių, kurios atskirtos nuo pagrindinio ekonominio proceso srauto. Kaip parodė neseniai atliktas miestų auditas, tai ypač pasakytina apie etninių mažumų bendruomenę, moteris ir jaunimą. Kad išspręstų šiuos iššūkius, miestai turi skatinti socialinę įtrauktį ir lygias lyčių galimybes bei didinti piliečių saugumą.

Socialinės įtraukties ir lygių galimybių skatinimas

Šiuo klausimu Komisija tvirtina, kad miestų ir jų partnerių uždavinys – skatinti imigrantų grupių integraciją rengiant kalbos ir bendresnio pobūdžio mokymą, remti bendradarbiavimą tarp miesto valdžios institucijų, mokyklų ir vietos bendruomenės organizuojant jaunų žmonių mokymą, gerinti socialines paslaugas siekiant išspręsti vaikų skurdo

klausimą ir užkirsti kelią gatvės vaikų problemai, stiprinti moterų gebėjimus ir kelti jų kvalifikaciją skatinant jas įsiliesti į darbo rinką ir verslą, teikti vaikų priežiūros paslaugas į darbo rinką grįžtančioms moterims.

Didesnis piliečių saugumas

Miestų auditas parodė, kad miestuose yra aukštesnis nusikalstamumo lygis ir didesnė nusikalstamumo baimė nei kitur. Pagal „Miestų audito“ projektą atliktoje visuomenės nuomonių apžvalgoje pabrėžiama, kad didesnis saugumas yra lemiamas miesto patrauklumo veiksnys investuotojams ir gyventojams. Šioje srityje, Komisijos tvirtinimu, miestai turi nustatyti bendrą veiksnų nusikalstamumo mažinimo būdą, įskaitant viešųjų vietų planavimą, projektavimą ir priežiūrą, siekiant panaikinti nusikalstamumą; sutelkti dėmesį į jaunimą, kuriam gresia pavojus, ir ypač sučiupti galimus nusikaltėlius jų veiklos pradžioje; įsteigti ir specializuoti su vietos saugumu susijusias darbo vietas įtraukiant vietos gyventojus. Tai galėtų būti vietos tarpininkavimo tarnybos, bendruomenės apsaugos pareigūnai, gatvių patuliai ar gyvenamųjų kvartalų stebėjimo sistemos.

■ Guimarães (Guimarães, Portugalija) centras turizmui, kultūrai vystyti ir MVĮ veiklai skatinti.

Kaip sukurti sėkmingai besivystančius miestus?

Akivaizdu, kad nepakanka vien užsibrėžti sėkmingai besivystančio miesto tikslus. Mes turime rasti priemonių, kaip tai įgyvendinti. Tai pinigų ir sprendimų priėmimo klausimas. Ką siūlo Komisija?

Miestų atnaujinimo finansavimas

Minėtame darbo dokumente daug kalbama apie miestų plėtros finansavimo būdus. ES fondai jau parėmė nemažą dalį techninės ir intelektinės infrastruktūros investuodami į transportą, atliekų tvarkymą, švietimą, mokymą, informacijos technologijas ir komunikacijos tinklus. 2004 m. Europos investicijų bankas suteikė 3,2 mlrd. eurų vertės stambių paskolų miestams atnaujinti, įskaitant socialinius būstus, ir 2,3 mlrd. eurų vertės paskolų miestų transporto projektams.

Finansų inžinerijos plėtra

Vis dėlto rizikos kapitalo nebuvimas yra pagrindinė kliūtis verslo augimui ir naujovėms. Todėl Komisija ir EIB 2007–2013 m. ketina įdiegti naują instrumentą JEREMIE, kurį

pasitelkę finansiniai tarpininkai, turintys patirties verslo plėtros ir mažų kreditų srityje, galės skolinti kapitalą įmonėms.

Viešojo ir privataus sektorių partnerystė

Viešojo ir privataus sektorių partnerystės veiklos sritis, finansuojant stambius miestų atnaujinimo projektus, yra labai plati. Nepaisant kai kurių iššūkių, susijusių su tokia partneryste, dokumente tvirtinama, kad miestai turėtų ją plėtoti, kadangi viešojo sektoriaus lėšas būtina turi papildyti privačios lėšos, o tam, kad privataus sektoriaus siūlomi įgūdžiai ir ištekliai būtų veiksmingi, jie turi tapti vietos valdžios institucijos sukurtos platesnės vietovės vizijos dalimi.

Miestų valdymo gerinimas

Kone svarbiausi Komisijos dokumente pateikti principai yra susiję su miesto vietovių valdymu, ypač skatinant miesto ir regiono bendradarbiavimą, integruotą požiūrį į miesto plėtrą, piliečių dalyvavimą ir mokymąsi iš patirties.

Miestų ir regionų bendradarbiavimo skatinimas

Miesto vietovėse veikia daug įvairių valdžios institucijų. Jos vaidina skirtingus pagrindinius vaidmenis susisiekimo, ekonominės plėtros, aplinkosaugos paslaugų, prekybos, švietimo ir mokymo, socialinių paslaugų ar sveikatos priežiūros srityse. Labai svarbu, kad jos veiksmingai tarpusavyje bendradarbiautų, siekdamos kuo labiau plėtoti miesto regioną, užuot konkuravusios ar konfliktavusios viena su kita. Dokumente pabrėžiama, kad Europos miestams būtina kritinė masė, ir jie turi kuo daugiau bendradarbiauti. Reikia geriau tvarkyti miestų, priemiesčių ir kaimo vietovių sąsają, kad naudotojai mokėtų už paslaugas, kurios būtų teikiamos kad ir kur jie gyventų, o kaimo vietovių ir priemiesčių vartotojai neišnaudotų miestų teikėjų. Taip pat būtina gerinti miestuose gyvenančių specialistų įgūdžius.

Svarbiausiu dalyku Komisija laiko tai, kad valstybės narės ir regionai privalo griežčiau kontroliuoti miestų reikams skirtų struktūrinių lėšų naudojimą ir įtraukti miestus į paramos programų kūrimą, įgyvendinimą bei vertinimą.

Integruotas požiūris į tvarią miestų plėtrą

Dokumente pabrėžiama, kad miestų plėtra – tai sudėtingas ilgalaikis procesas, kurį būtina integruoti į įvairias politikos sritis ir kuriame turi nuolat dalyvauti didelė grupė partnerių iš viešojo, privataus ir bendruomenių sektorių. Tokia, pavyzdžiui, buvo viena pagrindinių pamokų, susijusių su URBAN iniciatyvos sėkme per pastarąjį dešimtmetį.

Miestai privalo turėti nuoseklų ilgalaikį vietovės plėtros planą, apimančią ekonominės, socialinės ir aplinkosaugos politikos tikslus. Jų įgyvendinimą būtina veiksmingai stebėti. Visi pagrindiniai partneriai turi aktyviai dalyvauti rengiant, vykdam ir vertinant miestų plėtros programas.

Piliečių dalyvavimas

Remiant partnerystės apskritai, labai svarbu, kad miestai paragintų vietos gyventojus, bendruomenės grupes ir kitas NVO dalyvauti skatinant ekologiniu bei socialiniu požiūriu tvarų miestų augimą ir darbo vietų kūrimą.

Miestai turi remti gebėjimų ugdymą tokiose grupėse, ypač su el. vyriausybės pagalba. Be to, miestai privalo stengtis sumažinti dažnai egzistuojantį kultūrinį atotrūkį, kuris užkerta kelią politikų, biurokratijos ir piliečių grupių bendradarbiavimui.

Tinklai ir patirties mainai

Europos miestai yra sukaupę daug geros praktikos, kuria galima pasinaudoti. Labai svarbu, kad miestai nešvaistytų ir taip menkų lėšų išradinėdami dviratį. Jie turėtų kuo geriau išnaudoti patirtį, sukaupę vykdam URBACT programą ir dirbant kituose Europos bei nacionaliniuose tinkluose. Labai naudinga, kad Komisija ketina išplėsti patirties mainus tarp URBAN programos miestų ir visos Europos miestų.

■ Kadiso (Ispanija) universitetas, Jūrinių mokslų katedra: čia vykdomi moksliniai tyrimai.

Kas bus toliau?

Diskusijoje apie Europos miestus prasidėjo labai svarbus etapas. Pastaraisiais metais miestų reikalai greit atsидūrė nacionalinės ir europinės politikos darbotvarkės centre. Daugelis nacionalinių vyriausybių, Europos Parlamentas ir visos Europos miestų bei regionų interesų grupės aiškiai pripažino galimą miestų indėlį didinant ekonominę konkurencingumą ir socialinę sanglaudą. Komisijos darbo dokumentas – svarbi šių diskusijų dalis. Jame įvardijami keli svarbiausi politiniai tikslai, keletas pagrindinių veiklos principų bei konkretūs veiksmai, kurie galėtų nulemti Europos sanglaudos politikos ateitį. Jie pakankamai lankstūs, kad būtų atsižvelgiama į nacionalinę, regioninę ir vietos įvairovę. Tačiau tuo pat metu jie pakankamai konkretūs, kad jais remiantis būtų galima rinktis ateities strategijas ir mechanizmus. Vienose šalyse ir miestuose jie jau geriau žinomi ir vykdomi nei kitose. Labai svarbu, kad visose valstybėse narėse juos nagrinėtų ir – aš tikiuosi, paremtų – visi partneriai. Kai tai įvyks, mes galėsime nuo diskusijų pereiti prie veiklos savo miestuose. O tai labai svarbus dalykas.

„Miestų reikalai. Jie rūpi mums visiems, tačiau kas vadovauja juos tvarkant?“

Jean-Marie Beaupuy, Europos Parlamento deputatas, Regioninės plėtros komiteto (REGI) narys, Europos Parlamento tarpfrakcinės grupės miestų apgyvendinimo klausimais pirmininkas

80 % žmonių gyvena miestuose ir jų pakraščiuose. Tokia žmonių koncentracija, suprantama, lemia ir visų poreikių (transporto, būsto, laisvalaikio, kultūros ir t. t.) bei visų sunkumų (saugumo, nedarbo, taršos ir t. t.) santalką. Daugybė sprendimus priimančių asmenų ir veikėjų atsako už šių reikalų tvarkymą. Vis dėlto būtent eilinis pilietis ištisą dieną susiduria su visais įmanomais sunkumais, vaikštinėdamas po savo gyvenamąjį kvartalą, vykdamas į darbą ir grįždamas iš jo, turėdamas pakęsti taršą ir patirti nesaugumo jausmą. Kasdieniniame gyvenime šios problemos akivaizdžiai susipina, užgoždamos viena kitą, tad bet koks bandymas spręsti jas individualiai ir nebendradarbiaujant yra pasmerktas žlugti. Būtent todėl aš siūlau, kad miestų klausimai būtų sprendžiami laikantis integruoto požiūrio.

Demokratinėje Europoje viešojo sektoriaus veikėjai privalo garantuoti savo bendrapiliečiams, kad viešieji veiksmai, kurių imamasi jų vardu, bus darnūs. Todėl nepaisant priimtų direktyvų ir suteiktų subsidijų, vis dėlto būtina, kad šie sprendimus priimančios asmenys bendradarbiautų norėdami užtikrinti planuojamų sprendimų darnumą. Tam, kad toks koordinavimas apimtų įvairias gyvenimo sritis ir temas, mes kartu su kolegomis Europos Parlamento nariais raginame:

- > skleisti ir skatinti „gerą praktiką“ bei
- > sistemingai skirti projektų vadovus ar koordinatorius.

Mes taip pat manome, kad miesto valdžia dažnai, jei ne visada, yra tinkamiausia imtis šio vaidmens.

Taip, kuriant darnias bendruomenes, mums pavyks pasiekti Lisabonos ir Geteborgo tikslus.

Europos Parlamentas. „Miesto“ dimensijos sklaida Europos institucijose

Dauguma mūsų, Europos Parlamento deputatų, atlieka kokias nors pareigas municipalitetuose ar regionuose, taigi mes turime praktinių žinių apie tikrovę. Tad savaime suprantama, kad mes, kaip Europos Parlamento nariai:

- > balsuodami per pirmąjį skaitymą (2005 m. liepą), papildėme būsimųjų struktūrinių fondų reglamentus (2007–2013 m.) miestų srityje:
 - paversdami apgyvendinimo išlaidas tinkamomis finansuoti (59 straipsnis);
 - išplėsdami „miestų plėtros“ temą (36 straipsnis);
 - sustiprindami partnerystės principą (10 straipsnis);

> mes sudarėme tarpfrakcinę grupę miestų apgyvendinimo klausimais (žr. kitą psl.);

> mes patvirtinome Jeano-Marie Beaupuy ataskaitą „Miesto dimensija plėtros kontekste“, kurioje reikalaujama imtis konkrečių priemonių ir prašoma paramos joms įgyvendinti. Šiuo klausimu Parlamentas ragina:

- geriau koordinuoti įvairių tarnybų, priklausančių kuriai nors Europos institucijai, veiklą;
- pradėti teritorinės veiklos dialogą tarp Europos Sąjungos ir miestų, tarp valdžios institucijų ir miestų bei dialogą su piliečiais;
- plėtoti Europos Sąjungos priemones, skirtas geros praktikos diegimui pagreitinti;
- vykdyti integruotą miestų politiką teritoriniu ir teminiu aspektais;
- imtis stebėjimo veiksmų ir tolesnių priemonių siekiant pasimokyti iš pasiektų rezultatų;
- skirti ypatingą dėmesį jaunimui ir moterims;

> mes siekiame užtikrinti, kad miesto dimensijai būtų skiriamas optimalus dėmesys pagal būsimąsias Bendrijos sanglaudos politikos strategines gaires 2007–2013 m. laikotarpiui.

Tarpfrakcinė grupė miestų apgyvendinimo klausimais

Tarpfrakcinę grupę miestų apgyvendinimo klausimais sudaro 68 įvairiausių politinių įsitikinimų EP nariai, ji bendradarbiauja su 73 organizacijomis, jos veiklą remia miestų politikos ekspertai. Tarpfrakcinė grupė inicijavo daugybę dalinių pakeitimų būsimųjų struktūrinių fondų reglamentuose 2007–2013 m. laikotarpiui. Veikdama kaip asociacija ir lobistinė organizacija, ji siekia dviejų pagrindinių tikslų:

- > skatinti ir remti Europos bei nacionalinių valstybių pareigūnus imantis veiksmingesnių priemonių miestų labui;
- > gerinti įstatymų leidybą ginant miestų interesus.

Ši grupė, įkurta 2004 m., vykdo aktyvią veiklą skatindama visus susijusius partnerius – deputatus, sprendimus priimančius asmenis, asociacijas ir piliečius – atkreipti dėmesį į miestų reikalus.

Daugiau informacijos: http://www.udf-europe.net/main/deputes_page.jsp?path=/deputes/beaupuy/&type=auparlement/070905

Miestų plėtros perspektyvos

Pagal PHARE projektą atnaujinus Rygos (Latvija) oro uosto prieigas, suaktyvėjo miesto plėtra.

Naujuoju programavimo laikotarpiu (2007–2013 m.) bus stiprinama miesto dimensija.

Jau kurį laiką miestų plėtra yra vienas didžiausių Europos sanglaudos politikos iššūkių. Dabartiniu programavimo laikotarpiu (2000–2006 m.) vykdoma Bendrijos iniciatyva URBAN – tai instrumentas, specialiai skirtas plėtoti verslumą ir užimtumą, skatinti socialinę įtrauktį ir gerinti fizinės bei gamtinės aplinkos kokybę miestų vietovėse.

Be to, daugelyje struktūrinių fondų programų miestai ir didmiesčiai jau seniai laikomi pagrindiniu augimo ir užimtumo varikliu. Patirties mainų programa URBACT, kaip paaikšėjo, yra svarbi priemonė, padedanti išplėsti ir pagerinti mūsų žinias apie gerą praktiką miestų plėtros srityje.

Šiandieninis uždavinys – perkelti šias priemones į ateinančią programavimo laikotarpį (2007–2013 m.). Derybos dėl naujųjų struktūrinių fondų reglamentų ir gairių šiuo metu eina į pabaigą, tad dokumentai turėtų būti priimti iki š. m. vasaros. Juose bus stiprinama miesto dimensija, iš dalies remiantis Komisijos komunikatu miestų klausimais, kuris buvo priimtas po konsultacijų su visuomene 2006 m. pradžioje⁽¹⁾.

Dabartiniai uždaviniai ir toliau išlieka tokie: tvirti plėtra socialinėje ir aplinkosaugos srityse bei gyvenimo lygio gerinimas naujosiose valstybėse narėse. Be to, akivaizdu, kad sanglaudos politika turi toliau remti milžiniškas pastangas, kurios skirtos: 1) Lisabonos augimo ir užimtumo strategijai palaikyti ir 2) tvirtai partnerystei su vietos veikėjais kurti.

Atsakydama į šiuos iššūkius, Komisija siūlo:

- miestų plėtros programas galutinai integruoti į pagrindinės veiklos programas, paliekant galimybę jų vykdymą perduoti vietos veikėjams;
- sustiprinti ir išplėsti patirties ir geros praktikos mainų programą URBACT;
- įdiegti naujus finansinius instrumentus, ypatingą dėmesį skiriant mažų įmonių galimybių naudotis finansiniais ištekliais gerinimui.

⁽¹⁾ „Sanglaudos politika ir miestai. Miestų indėlis skatinant augimą ir užimtumą regionuose“, Europos Komisija, 2006.

Santa Kruze (Kanarijų salos, Ispanija) ši transporto priemonė reklamuoja naują miesto transporto sistemą.

Urbanistiniai veiksmai ir pagrindinė veikla

Komisija ketina skirti daugiau dėmesio miestų reikalams, į regionų plėtros programas integruodama priemones, kurių imamasi šioje srityje (Bendrasis reglamentas, 7 p.). Pirmiausia tai reiškia, kad prireikus į nacionalinės strategijos orientacinius metmenis, be teminių ir teritorinių prioritetų, turėtų būti įtraukti ir prioritetai, susiję su tvaria miestų plėtra (žr. Bendrojo reglamento 25 straipsnio 4 dalies b punktą).

Veiksmų programos (vėlgi prireikus) taip pat turėtų apimti integruotą tvarios miestų plėtros planą (žr. Bendrojo reglamento 36 straipsnio 4 ir 5 dalis). Šiame plane turėtų būti aiškiai apibrėžti miestų plėtros prioritetai. Praktiškai tai reiškia miestų problemoms skirtą prioritetinę kryptį ir susijusių miestų bei miestų vietovių sąrašą.

Būtų idealu šių priemonių įgyvendinimą perduoti vietos valdžios institucijoms ir kitiems vietos partneriams. Bet koku atveju jie turėtų būti visateisiai tokių veiksmų planavimo ir įgyvendinimo dalyviai.

Kalbant apie urbanistinių veiksmų, įtrauktų į pagrindinę veiklą, pobūdį, pasakytina, kad jų atveju bus toliau taikomas „URBAN metodas“, pagal kurį visos tam tikros vietovės problemos sprendžiamos laikantis integruoto ir visuminio požiūrio (žr. ERPF reglamento 8 straipsnį). Tai reiškia, kad būtų galimos, pavyzdžiui, tokios priemonės:

- fizinės aplinkos gerinimas, įskaitant apleistus plotus („ruduosius laukus“);
- istorinio ir kultūrinio paveldo išsaugojimas;
- verslumo ir vietos gyventojų užimtumo skatinimas;
- bendruomenės plėtra;
- paslaugų teikimas konkrečioms gyventojų grupėms.

ESF reikalavimus atitinkantiems projektams galima skirti iki 15 % visų lėšų.

Finansavimo naujovės JEREMIE ir JESSICA

Skatinti verslo augimą ir naujoves reiškia rizikuoti. Europos Sąjungoje ypač trūksta rizikos kapitalo ir paskolų garantijų skurdžioms vietovėms. Norint atsakyti į šį iššūkį, buvo parengta bendra Europos Komisijos ir EIB grupės iniciatyva JEREMIE, kuria siekiama pagerinti galimybes gauti finansavimą pradedantiems verslų, MVĮ ar labai mažoms įmonėms.

JEREMIE iniciatyva – tai priemonė, skirta vadovaujančiosioms institucijoms. Skirdamos programoms lėšas pagal JEREMIE iniciatyvą, jos galės naudotis visiškai išbaigta sistema („turn-key“) ir įgalinti finansinius tarpininkus, turinčius daug patirties verslo plėtros ir mažų kreditų srityse. Šie įgaliojami tarpininkai skolins JEREMIE lėšas įmonėms ir kitiems galutiniams paramos gavėjams.

JEREMIE iniciatyva sustiprins augimą, paskatins užimtumą ir socialinę įtrauktį Europos Sąjungos miestuose, kuriuose įgyvendinamos struktūrinių fondų programos. Tikimasi, kad papildomos paskolų lėšos regionui arba miestui bus gaunamos iš EIB grupės arba kitų finansinių institucijų.

JESSICA – tai bendra Europos Komisijos, Europos investicijų banko ir Europos Tarybos vystymo banko iniciatyva, skirta tvariai miestų plėtrai finansuoti. Jos tikslas – suteikti tinkamas naudoti finansines lėšas miestų atnaujinimui ir plėtrai, derinant subsidijas ir paskolas.

Pagal JESSICA iniciatyvą vadovaujančiosios institucijos galės:

- finansuoti plataus spektro viešojo ir privataus sektorių partnerystes arba kitus miestų plėtros projektus, galinčius ilgalaikėje perspektyvoje užtikrinti visišką ar dalinę į juos investuotų lėšų grąžą;
- užtikrinti paprastesnę ir lankstesnę miestų plėtrai skirtų lėšų administravimą;
- padidinti miestų plėtrai skirtų ribotų subsidijų poveikį, pasinaudojant tarptautinių finansinių institucijų, bankų, privataus sektoriaus ir t. t. įnašu.

Parama MVĮ Svanek, Bornholme (Danija): eksportuojamo stiklo dirbtuvė.

URBACT programa. Europos miestų tinklo privalumai

Patirties mainų tarp miestų plėtros dalyvių programa URBACT I (2003–2006 m.) atspindi labai realius miestų poreikius. Iki šiol pasiekti rezultatai byloja, kad ji turi būti tęsiama ir po 2006 m.

Kaip apibendrinama Europos Komisijos darbo dokumente, per pastaruosius penkiolika metų Europos Sąjunga nuolat kūrė miestų politikos pagrindus: „Tvari miestų plėtra su sieja kokybiškas viešąsias paslaugas su ekonominiais, socialiniais ir aplinkosaugos tikslais. Norint sukurti „tvarys bendruomenes“, kurios minimos Bristolio susitarime, labai svarbu vietos lygmeniu steigti partnerystes, atstovaujančias viešiesiems, privatiems, visuomeniniams ir bendruomenių interesams.“⁽¹⁾

Bandomaisiais URBAN projektais (1990–1993 ir 1997–1999) ir URBAN I (1994–2000) bei URBAN II (2000–2006) programomis, kurios buvo finansuojamos sanglaudos politikai skirtomis lėšomis, buvo išplėtotą integruotos miestų plėtros politika (216 Europos vietovių). Teigiami šios veiklos, ypač URBAN II projekto, rezultatai ir pripažinimas, kad miestai vaidina svarbų vaidmenį skatinant našumą bei užimtumą, privertė Europos Komisiją pasiūlyti, kad tvarios miestų plėtros politika būtų į integruota į 2007–2013 m. laikotarpio sanglaudos politikos bendrąjį srautą.

179 miestai, 375 partnerystės

Programa URBACT, kuri buvo pradėta vykdyti 2003 m. pradžioje, siekiant organizuoti miestų, gaunančių Bendrijos iniciatyvos URBAN paramą, mainus, pasimokyti iš sukauptos patirties ir kuo plačiau skleisti šiuos įgūdžius, atspindėjo aiškų poreikį: programoje dalyvauja 179 miestai, iš kurių 40 % turi daugiau kaip 200 tūkst. gyventojų, o 33 % – mažiau nei 100 tūkst. gyventojų. Nuo 2004 m. gegužės 1 d. dešimties naujųjų valstybių miestai laikomai tinkamai dalyvauti URBACT programoje ir šiuo metu jie sudaro trečdalį programos dalyvių. Šalia miestų, kurie laikomi pagrindiniais programos dalyviais, URBACT veikloje dalyvauja taip pat ir regioninės valdžios institucijos, universitetai ir netgi valstybės narės. URBACT programa turi 375 partnerius, kurie veikia susijungę į 20 tinklų ir šešias temines darbo grupes, taip pat grupes, susibūrusias į tinklus pagal tam tikrą temą.

2005 m. pagal URBACT programą buvo surengta daugiau kaip 100 darbo seminarų, kuriuose dalyvavo po 20–30 žmonių, įskaitant deputatus, specialistus ir ekspertus. Daugiau kaip 3 000 žmonių iš visos Europos tiesiogiai ir asmeniškai dalyvauja URBACT programos darbe.

Gavus URBAN paramą, Vienos (Austrija) centre atsirado vietos dviračiams.

Programos tinklalapyje (www.urbact.org) sukaupia apie 5 000 dokumentų, atvejų studijų, geros praktikos pavyzdžių, studijų ataskaitų ir t. t. 2006 m. vasario mėnesį tinklalapį aplankė 8 000 lankytojų, kiekvienas jų skaitė vidutiniškai po 36 puslapius – tai daugybės dokumentų parsisiųsdinimo rodiklis.

EMŽT: Europos miestų žinių mainai

Europos miestų žinių tinklas (EMŽT) remia valstybes nares kuriant nacionalinius miestų plėtros žinių tinklus.

Šie tarpusavyje sujungti nacionaliniai tinklai palengvina Europoje sukaupėtų žinių ir patirties miestų klausimais mainus. Tokiu būdu EMŽT padeda politikams ir politikos strategams pasimokyti vieniems iš kitų. EMŽT stiprina Europos miestus kaip augimo ir užimtumo variklį, išlaikydamas aukštą tvarumo ir įtraukties standartus.

EMŽT – tai Europos iniciatyva, pradėta 2004 m. Nyderlandams pirmininkaujant Europos Taryboje. Šiuo metu šiame tinkle sutelkti penkiolikos valstybių narių, URBACT programos, Europos Komisijos ir EURO CITIES ištekliai.

⁽¹⁾ „Sanglaudos politika ir miestai. Miestų indėlis skatinant augimą ir užimtumą regionuose“, Europos Komisija, 2006.

EMŽT, pradėjęs veikti 2005 m. balandį, šiuo metu yra sukūręs decentralizuotą žinių struktūrą, kurios pagrindas – centrinis paieškos portalas ir nacionaliniai visų dalyvaujančių valstybių narių tinklai. Europos, nacionaliniai, regionų ir vietos partneriai pateikia atvejų studijas, politikos dokumentus ir tyrimų ataskaitas svarbiausiomis miestų politikos temomis. EMŽT buvo suteikta Nyderlandų XML premija kaip geriausia inovaciniam tinklui.

2005 m. spalį sukūrus tinklavietę, smarkiai išaugo pateiktų atvejų studijų ir tyrimų ataskaitų skaičius. Iki š. m. vasaros internete bus galima susipažinti su tūkstančiais dokumentų.

EMŽT sekretoriatas įsikūręs Hagoje, Nyderlanduose.

Daugiau informacijos: www.eukn.org.

Miestai. Išmoktos pamokos ir pridėtinė vertė

Nepaisant didelės tinklų ir darbo grupių įvairovės, jų veikloje ryškėja septynios pagrindinės teminės kryptys:

miestai ir jaunimas, miestų regeneracija, imigrantai, vietos ekonomikos plėtra, piliečių dalyvavimas, nesaugumas ir integruotas požiūris į miestų plėtrą.

Miestų plėtrą integruojant į bendrąją sanglaudos politikos srautą, absoliuti svarba tenka mainų ir svarstymų programai, skleidžiančiai tvarios integruotos miestų plėtros koncepciją, kurią pastaruosius 20 metų rengė Europos Sąjunga.

- > URBACT metodas patrauklus daugybei miestų ir didmiesčių, kadangi išanalizavę kitur sukauptą patirtį ir pasidaliję savo problemomis bei jų sprendimo būdais, jie susikuria pagrindą svarstymui ir palyginimui prieš apibrėždami savo politiką.
- > URBACT suteikia galimybę 25, o greitai ir 27 valstybių narių miestams ir didmiesčiams užmegzti tarpusavio dialogą ir teikti abipusę pagalbą, o vidutinio dydžio miestams – prisijungti prie Europos mainų tinklų.
- > URBACT – tai puiki abipusio mokymosi priemonė, skirta politikos kūrėjams, specialistams ir apskritai miestų plėtros dalyviams.
- > Per trejus metus URBACT tapo mainų ir svarstymų apie miestų problemas schema ne tik tarp sprendimus priimančių miestų pareigūnų, bet ir tarp regioninės valdžios institucijų, valstybių narių, universitetų bei tyrimų institutų. Be to, programa skatina naikinti teritorinius, sektorinius ir administracinius barjerus tarp miestų ir pačiuose miestuose.
- > Galiausiai pasitelkus programą buvo sukurtas Europos išteklių centrų tinklas miesto politikos klausimais (EMŽT, žr. straipsnį rėmeliuose) ir įsteigta darbo grupė, skirta stiprinti „tvarių bendruomenių“ koncepcija pagrįsto metodo taikymo įgūdžius (SKILLS, žr. straipsnį pirmiau).

Priemonės ir pastangos, skirtos išmokti politikos pamokas ir skleisti išvadas bei rekomendacijas, bus palaikomos ir plėtojamos taip pat ir 2007–2013 m. laikotarpiu, vykdant būsimąją miestų ir didmiesčių mainų programą URBACT II.

Pasiteirauti: info@urbact.org

Tvarios bendruomenės. Įgūdžiai, paverčiantys viziją realybe

Europos lygmens koordinavimas ir bendradarbiavimas plėtojant įgūdžius – tvarių bendruomenių kūrimo pagrindas.

Bristolyje įvykusiame neoficialiame ministrų susitikime tvarių bendruomenių klausimu (2005 m. gruodžio 6–7 d.) buvo sutarta, kad bendrųjų įgūdžių poreikis vis didėja, tačiau jų ištekliai per maži. Bendrieji įgūdžiai apima tarpprofesinį darbą, vizijos rengimą ir įgyvendinimą, partnerysčių darbą, projektų valdymą, derybas ir socialinį tarpininkavimą, organizacinių pokyčių valdymą bei veiksmingą bendruomenės valdymą.

„Bristolio susitarimas“ buvo parengtas, valstybėms narėms išipareigojus keistis gera praktika. Susitikimo metu taip pat buvo sutarta 2006 m. pabaigoje Lidse (Jungtinė Karalystė) surengti Europos simpoziumą „Tvarių bendruomenių kūrimo įgūdžiai“, kuriuo siekiama paremti investicijas į įgūdžių plėtrą ir žinių mainus.

Didžiosios Britanijos vyriausybės, Tvarių bendruomenių akademijos (ASC) ir Europos miestų žinių tinklo (EMŽT) įkurta ir remiama organizacija įsteigė URBACT darbo grupę. Darbo grupė konsultuos simpoziumo rengimo, koordinavimo ir vertinimo klausimais bei teiks rekomendacijas dėl būsimąjo Europos bendradarbiavimo įgūdžių srityje 2007–2013 m. laikotarpiu.

Jungtinėje Karalystėje įsikūręs darbo grupės sekretoriatas padės darbo grupei teikti konsultacijas ir vertinimus simpoziumo klausimais. Taip siekiama užtikrinti, kad simpoziumas atitiktų kiekvienos valstybės narės ir visos Europos poreikius. Simpoziumo tikslas – turėti vietos ir regioninių organizacijų, kurios būtų susijusios su Europos išipareigojimu dalytis įgūdžiais.

Daugiau informacijos: <http://www.ascskills.org.uk/euskills/en/home.cfm>

„Miestų audito“ miestai

„Miestų audito“ miestai ES-25

„Miestų audito“ miestai Bulgarijoje ir Rumunijoje

Belgique/België	33 Hamburg	66 Madrid	103 Poitiers	138 Trento	163 Tilburg	196 Ponto Delgada	225 Gravesham
1 Antwerpen	34 Hannover	67 Málaga	104 Reims	139 Trieste	164 Utrecht	197 Porto	226 Leeds
2 Brugge	35 Karlsruhe	68 Murcia	105 Rennes	140 Venezia		198 Setúbal	227 Leicester
3 Bruxelles/Brussel	36 Köln	69 Oviedo	106 Rouen	141 Verona	Österreich		228 Lincoln
4 Charleroi	37 Leipzig	70 Palma de Mallorca	107 Saint-Denis	165 Graz	165 Graz	Slovenija	229 Liverpool
5 Gent	38 Magdeburg	71 Pamplona/Iruña	108 Saint-Etienne	166 Linz	166 Linz	199 Ljubljana	230 London
6 Liège	39 Mainz	72 Santander	109 Strasbourg	142 Lefkosia	167 Wien	200 Maribor	231 Manchester
	40 Moers	73 Santiago de Compostela	110 Toulouse				232 Newcastle-upon-Tyne
Česká Republika	41 Mönchengladbach	74 Sevilla		Latvija	Polska	Slovenská Republika	233 Portsmouth
7 Brno	42 Mülheim an der Ruhr	75 Toledo	Ireland	143 Liepāja	168 Białystok	201 Banská Bystrica	234 Sheffield
8 Ostrava	43 München	76 Valencia	111 Cork	144 Rīga	169 Bydgoszcz	202 Bratislava	235 Stevenage
9 Plzeň	44 Nürnberg	77 Valladolid	112 Dublin		170 Gdańsk	203 Košice	236 Worcester
10 Praha	45 Regensburg	78 Vitoria/Gasteiz	113 Galway	Lietuva	171 Gorzów Wielkopolski	204 Nitra	237 Wrexham
11 Ústí nad Labem	46 Schwerin	79 Zaragoza	114 Limerick	145 Kaunas	172 Jelenia Góra		
	47 Trier			146 Panevėžys	173 Katowice	Suomi/Finland	България/Bulgarija
Danemark	48 Weimar	France	Italia	147 Vilnius	174 Kielce	205 Helsinki/Helsingfors	238 Burgas
12 Aalborg	49 Wiesbaden	80 Ajaccio	115 Ancona	Luxembourg (G.D.)	175 Konin	206 Oulu/Uleåborg	239 Pleven
13 Århus	50 Wuppertal	81 Amiens	116 Bari	148 Luxembourg	176 Kraków	207 Tampere/Tammerfors	240 Plovdiv
14 København		82 Besançon	117 Bologna		177 Łódź	208 Turku/Åbo	241 Ruse
15 Odense		83 Bordeaux	118 Cagliari	Magyarország	178 Lublin		242 Sofia
	Eesti	84 Caen	119 Campobasso	149 Budapest	179 Nowy Sącz	Sverige	243 Varna
Deutschland	51 Tallinn	85 Cayenne	120 Caserta	150 Miskolc	180 Olsztyn	209 Göteborg	România
16 Augsburg	52 Tartu	86 Clermont-Ferrand	121 Catania	151 Nyíregyháza	181 Opole	210 Jönköping	245 Alba Iulia
17 Berlin	Ελλάδα/Ellada	87 Dijon	122 Catanzaro	152 Pécs	182 Poznań	211 Malmö	246 Arad
18 Bielefeld	53 Athina	88 Fort-de-France	123 Cremona		183 Rzeszów	212 Stockholm	247 Bacău
19 Bochum	54 Ioannina	89 Grenoble	124 Firenze	Malta	184 Suwałki	213 Umeå	248 Braïla
20 Bonn	55 Iraklio	90 Le Havre	125 Genova	153 Gozo	185 Szczecin		249 București
21 Bremen	56 Kalamata	91 Lille	126 L'Aquila	154 Valletta	186 Toruń	214 Aberdeen	250 Călărași
22 Darmstadt	57 Kavala	92 Limoges	127 Milano		187 Warszawa	215 Belfast	251 Cluj-Napoca
23 Dortmund	58 Larissa	93 Lyon	128 Napoli	Nederland	188 Wrocław	216 Birmingham	252 Craiova
24 Dresden	59 Patra	94 Marseille	129 Palermo	155 Amsterdam	189 Zielona Góra	217 Bradford	253 Giurgu
25 Düsseldorf	60 Thessaloniki	95 Metz	130 Perugia	156 Arnhem	190 Zory	218 Bristol	254 Oradea
26 Erfurt	61 Volos	96 Montpellier	131 Pescara	157 Eindhoven		219 Cambridge	255 Piatra Neamț
27 Essen		97 Nancy	132 Potenza	158 Enschede	Portugal	220 Cardiff	256 Sibiu
28 Frankfurt am Main	España	98 Nantes	133 Reggio di Calabria	159 's Gravenhage	191 Aveiro	221 Derry	257 Tirgu Mures
29 Frankfurt an der Oder	62 Badajoz	99 Nice	134 Roma	160 Groningen	192 Braga	222 Edinburgh	258 Timișoara
30 Freiburg im Breisgau	63 Barcelona	100 Orléans	135 Sassari	161 Heerlen	193 Coimbra	223 Exeter	
31 Göttingen	64 Las Palmas	101 Paris	136 Santaró	162 Rotterdam	194 Funchal	224 Glasgow	
32 Halle an der Saale	65 Logroño	102 Pointe-à-Pitre	137 Torino				

BUDAPEŠTAS (VENGRIJA)

Geresnis nuotekų tvarkymas

Bendra išlaidų suma: 529 107 000 EUR
ES indėlis: 304 661 500 EUR

„Mūsų tikslas – biologiškai išvalyti 95 % Budapešto (1,8 mln. gyventojų) nuotekų. Tai bus įmanoma nutiesus naują nuotekų vamzdyną ir pastačius Budapešto centrinės dalies vandenvalos įrenginius, kurių pajėgumas 350 000 m³ per dieną. Upės baseine gyvena 850 000 gyventojų. Projektą, kuris labai pagerins Dunojaus vandens kokybę, sudaro penki etapai: vandenvalos įrenginių statyba Čepelio (Csepel) saloje, naudojant pažangiausius vandens valymo ir energijos taupymo technologijas (biodujas); kompostavimo infrastruktūros, skirtos perdirbti valant gautą dumblą, sukūrimas (pajėgumas 100 000 tonų per metus); pagrindinės 6,9 km ilgio kanalizacijos linijos tiesimas Dunojaus pakrante palei Budą; aukšto slėgio kanalizacijos vamzdynų, jungiančių siurbines su vandenvalos įrenginiais, tiesimas; siurbinių atnaujinimas ir išplėtimas. 65 % visų tinkamų išlaidų (468 710 000 eurų) finansuoja Sanglaudos fondas. Darbus numatoma baigti 2009 m.“

Gyula Somlai, Komunalinių paslaugų departamento direktorius, Budapešto merija
somlaigy@budapest.hu

VALENSA (PORTUGALIJA)

Miesto paveldo atkūrimas

Bendra išlaidų suma: 2 600 000 EUR
ES indėlis: 1 900 000 EUR

„Prie Ispanijos sienos įsikūręs Valensos (Valenča) miestas didžiuojasi turtingu kultūriniu paveldu, kuris atspindi glaudžius ryšius tarp Šiaurės Portugalijos ir Galisijos. Gavusios ERPF ir Nortės regiono veiksmų programos paramą, vietos valdžios institucijos pradėjo vykdyti keletą projektų, kuriais siekiama atkurti ir atnaujinti istorinį miesto centrą. Gerinant miesto aplinką ir modernizuojant pagrindinę infrastruktūrą (kanalizacijos sistemą, susisiekimo kelius ir t. t.), ketinama skatinti kultūrinį turizmą ir stabdyti demografinį nuosmukį siūlant įvairius užsiėmimus ir gerinant gyvenimo kokybę.“

Jorge Sobrado, CCDR-Norte
vitor.devesa@ccdr-n.pt

CERKNIKA (SLOVĖNIJA)

Buvusios karinės teritorijos pertvarkymas į verslo zoną

Bendra išlaidų suma: 3 951 000 EUR
ES indėlis: 2 598 573 EUR

„Gavusi ERPF paramą, Cerknikos bendruomenė steigia verslo zoną buvusioje Jugoslavijos armijos karinėje teritorijoje. Pirmasis projekto etapas buvo baigtas 2005 m. lapkritį. Jo metu buvo nugriautos kareivinės, išlygintas žemės paviršius, sukurta pagrindinė infrastruktūra (privažiavimo keliai, vandentiekio ir kanalizacijos sistema, apšvietimas ir t. t.) bei įmonėms įsikurti reikalinga infrastruktūra (aukštos įtampos tinklai, spartaus internetinio ryšio kabeliai ir pan.). Laukiama, kad 11 tūkst. m² ploto teritorijoje už prieinamą kainą įsikurs biurai, dirbtuvės ar bus statomi kiti pastatai. Šis projektas yra sudedamoji Notranjsko Kraško (Notranjsko Kraška) regiono plėtros strategijos dalis.“

Franc Lenarcic, Aplinkosaugos ir teritorijų planavimo ministerija

Franc.Lenarcic@gov.si

AMSTERDAMAS (NYDERLANDAI)

„ArenA“ – partnerystė užimtumo labui

Bendra išlaidų suma: 650 000 EUR
ES indėlis: 325 000 EUR

„1996 m. atidarius stadioną „ArenA“, Amsterdamo pietrytinėje dalyje Zuidoost nebuvo sukurta nuolatinių darbo vietų, kaip tikėtasi. Todėl Amsterdamo miestas nusprendė įsteigti partnerystę užimtumo labui, suburdamas visus vietos veikėjus: valstybės institucijas, verslininkus, profesines organizacijas, švietimo įstaigas, asociacijas ir pan. Iniciatyva „ArenA“ atstovauja 80-čiai organizacijų, sutelkdama visus vietos socialinius ir ekonominius partnerius darbui užimtumo ir mokymo srityje. Psichologiniu požiūriu reikėjo panaikinti ribą, skiriančią rytinę miesto dalį (kur žmonės gyvena) nuo vakarinės dalies (kur jie dirba). Sumanymas buvo sėkmingas: „ArenA“ padėjo gerokai sumažinti nedarbą Zuidoost miesto dalyje. Per 1996–2003 m. laikotarpį ieškančiųjų darbo skaičius sumažėjo nuo 15 000 iki 5 000.“

Peter Aben, Ekonomikos reikalai, Pietryčių Amsterdamas (Amsterdam Zuidoost)

p.aben@zuidoost.amsterdam.nl

ISPANIJA

„Integracija – stiprioji Chichone (Gijón) vykdomo URBAN projekto ypatybė“

Blanca Cañal García, URBAN II Chichono programos (Astūrija) direktorė

„Krizės apimtas atokus pramoninis rajonas“ – toks apibūdinimas turbūt geriausiai tiktų URBAN zonai Chichono (Gijón) mieste. Rengiant programą, šioje URBAN zonoje gyveno 26 519 žmonės, t. y. 10 % visų Chichono gyventojų; ši vakarinėje miesto dalyje esanti zona apima keletą rajonų: Chovę (Jove), kurioje kai kurie gyvenamieji kvartalai, pavyzdžiui, El Muselín, Portuorios ir Pescadores, plyti iki pat jūros, Tremanjo (Tremañes) pramoninę zoną ir dalį kvartalų Kalsados (Calzada) bei Nataojo (Natahoyo) rajonuose, kurie labai tankiai apgyvendinti ir kuriuose, uždarius keletą stambių įmonių, atsirado daug apleistų pramoninių teritorijų. Šalia URBAN zonos gyvenamųjų rajonų vyksta intensyvi pramoninė veikla, išdėstyta stambi transporto infrastruktūra, pavyzdžiui, Muzelio (Musel) uostas ir geležinkelių transporto linijos. Nedarbas ir socialinės problemos URBAN zonoje gerokai rimtesnės nei kitose miesto dalyse.

75 % lėšų Chichono miesto vykdomam URBAN projektui skiria ERPE. Bendra tinkamų išlaidų suma sudaro 14,2 mln. eurų, kurie paskirstyti penkioms pagrindinėms veiklos kryptims: apleistų teritorijų atnaujinimui ir parduotinių žemės sklypų formavimui; ekonominės struktūros gerinimui; socialiai nuskriaustų gyventojų integracijai; atliekų tvarkymui; naujų technologijų skatinimui.

„Švaros punktas“ Chichone (Gijón).

„Švaros punktas“

Iš pradžių ketinta už geležinkelio linijos esančioje dykvietėje įrengti „Švaros punktą“ (konteinerių parką rūšiuotoms buitinėms atliekoms rinkti). Deja, vietos gyventojai paprieštaravo tokios idėjos įgyvendinimui jų rajone. Įtraukus šį sumanymą į URBAN programą, nesunkiai pavyko tuo sudominti didelę dalį gyventojų, mokymo centruose, jaunimo klubuose, pensinio amžiaus žmonių klubuose,

televizijos centruose ir pan. suorganizavus apie 100 informacinių renginių apie atliekų rūšiavimą. Be to, keturiolika vietos asociacijų padėjo surengti parodą šia tema. Manoma, kad šiame penkių dienų renginyje dalyvavo apie 800 žmonių. Šiuo metu „Švaros punktas“ – tai patrauklus objektas, kuriuo didžiuojasi netoliese gyvenantys žmonės. Jis įsikūręs daugiausia darbininkų apgyvendintos URBAN zonos kaimynystėje, netoli mokyklų, sveikatos centrų ir pagrindinio sporto komplekso, kur toliau dalijami geros ekologinės praktikos nurodymai. Reikia pabrėžti, kad visi URBAN programos veiksmas buvo derinami su informaciniais renginiais, kurių tikslas – padidinti domėjimąsi energijos taupymu, buitinių atliekų tvarkymu ir pan.

Partnerystės su įmonėmis

URBAN zonai priklauso seniausi ir prasčiausiai įrengti miesto pramoniniai rajonai. Jie ir yra veiklos objektas. Prasidėjęs apleistų teritorijų atgaivinimo darbas subūrė į asociacijas trijose verslo zonose įsikūrusias įmones. Nenaudojamos pramoninės zonos ir apleistos teritorijos, kurios dažnai būdavo nelegaliai naudojamos, buvo paverstos automobilių aikštelėmis arba šiuo metu yra užstatomos. Dviejų kompanijų (ADIF ir FEVE), kurių geležinkelių transporto linijos eina per šias vietas, dalyvavimas šioje veikloje buvo ypač reikšmingas. Remiantis teigiamais veiklos rezultatais, tapo gerokai lengviau pristatyti įmonėms – daugiausia mažoms – kitus veiklos būdus, kaip pagerinti aplinką ar paskatinti naujų technologijų diegimą. Antai viena iš įmonių asociacijų savo verslo zonoje apsiėmė pasodinti maždaug 100 medžių. Kita įmonė neseniai sudarė sutartį sukurti tinklavietę 150 URBAN zonos įmonių. Šiam tikslui ji ketina apmokyti vietos jaunimą, kad maždaug kas šeštas galėtų būti įdarbintas.

Turėdama dešimties metų tokio pobūdžio projektų rengimo patirties, galiu patvirtinti, kad tokios integruotos programos, kurios skirtos tiksliai apibrėžtoms sritims ir kuriose dalyvauja vietos veikėjai, reiškia gerokai daugiau nei paprastą biudžeto vykdymą: jos turi pridėtinę vertę ir yra kur kas geriau matomos piliečiams, nei būtų matomos, jei jas individualiai vykdytų įvairios tarnybos, nesant tinkamo koordinavimo ar integracijos.

Daugiau informacijos: www.gijon.es

Praktinis URBAN II lėšų panaudojimas Leipcige ir Dortmunde (Vokietija)

Gyvenamųjų kvartalų sujudimas

12 Vokietijos URBAN II programų yra bendrai finansuojamos Europos fondų ir plėtrai skirtų federacinės valstybės, jos žemių bei miestų lėšomis. Dėl jų dalyvaujamojo, integruoto ir inovacinio požiūrio tam tikri miestų kvartalai tampa patrauklesni ir dinamiškesni, o jų gyventojai atgauna pasididžiavimą ir tikėjimą. Tai rodo Leipcigo ir Dortmundo pavyzdžiai.

Šis milžiniškas sliekas, gyvybingumo simbolis, puošia „Wege e.V“, URBAN remiamos psichologinių sutrikimų turinčių vaikų tėvų asociacijos, būstinės fasadą Leipcige.

Leipcigo miesto planavimo vadovas Karsten Gerkens rodo mažos mergaitės, vilkinčios akivaizdžiai per didelį paltą, nuotrauką: „Miesto plėtra mums – tarsi bandymas pasimatuoti labai brangų paltą, kuris yra pernelyg didelis augančiam kūnui.“

Tai labai veiksmingas įvaizdis: Leipcigas iš tiesų yra tipiškas „mažėjančio miesto“⁽¹⁾ pavyzdys. Šiame didžiausiame po Berlyno buvusiosios VDR mieste gyventojų skaičius sumažėjo nuo 750 000 gyventojų 4-ajame dešimtmetyje iki 493 000 gyventojų 2000 metais, o šiuo metu jis yra pasiekęs 500 000 ribą. Vien tik 1990–2000 m. Leipcigas neteko 100 000 gyventojų. Tam buvo įvairių priežasčių: dėl labai mažo gimstamumo gyventojų skaičius sumažėjo 25 000, o kai susivienijus Vokietijai Leipcigas neteko 60 000 darbo vietų pramonėje, dar 25 000 gyventojų buvo priversti išvykti dirbti į Vakarų Vokietiją. Tuo pat metu 50 000 leipcigiečių išsikėlė iš miesto centro, susižavėję nedideliais namais priemiesčiuose arba kaimyninėse kaimo vietovėse ir įgyvendin-

dami svajonę, kuri buvo beveik nereali Rytų Vokietijos režimo metais.

Tokio judėjimo rezultatas – daugybė tuščių pastatų, 60 000 laisvų būstų, suardyta miesto struktūra. Kai kurių miesto kvartalų pagrindinėse gatvėse kas ketvirtas pastatas stovi tuščias. Tačiau bendras išpūdis nepriemena krizės apimto pramoninio miesto, kuriame ištiesai plyti apgriuvę ir apšiurę kvartalai. Leipcige galima išvysti ir prašmatnių neseniai atnaujintų namų, stūksančių šalia apleistų pastatų apgriuvusiais fasadais. Šis vaizdas labai liūdnas, kadangi dažniausiai tai puikūs griunderystės (vok. *Gründerzeit*) stiliaus pastatai, būdingi intensyvaus augimo ir urbanizacijos epochai, kurią Vokietija išgyveno 1870–1914 m. Todėl URBAN II programos „Leipziger Westen“ („Vakarinis Leipcigas“), kuri įgyvendinama keturiuose vakariniuose miesto kvartaluose (8 km² ploto teritorijoje, kurioje gyvena 32 000 žmonių), galutinis tikslas labai paprastas: „Išsaugoti mieste gyvenančius žmones ir pritraukti kitų“, – apibendrina programos vadovas Norbert Raschke.

⁽¹⁾ Leipcigas ir jo kaimynystėje įsikūręs Halės miestas priklauso „Mažėjančių miestų“ tinklui (<http://www.shrinkingcities.com>), t. y. Federacinio kultūros fondo (*Kulturstiftung des Bundes*) 2002–2006 m. projektui, kuriame dalyvauja architektai, mokslininkai bei menininkai ir kuris taip pat susijęs su Detroitu (JAV), Ivanovu (Rusija), Mančesteriu bei Liverpuliu (Jungtinė Karalystė).

Prieiga prie nuosavybės ir... prie darbo vietų

„Rytuose žmonės turi labai mažai turto. Dauguma jų norėtų turėti nuosavą būstą, tačiau neturi pakankamai lėšų jam įsigyti ar atnaujinti, – aiškina Christoph Scheffen, URBAN programos ir Leipcigo miesto valdžios remiamos socialinio būsto agentūros „Immothek“ koordinatorius. – Mūsų užduotis – padedant nemokamas paslaugas teikiantiems architektams surasti neužimtų pastatų, kuriuos galima renovuoti pagrįstomis sąnaudomis, ir pasiūlyti juos šeimoms, norinčioms įsigyti būstą. Galimus pirkėjus mes suburiame į – vidutiniškai šešių šeimų – grupę, kad jie susipažintų ir suprastų, ar pakankamai gerai sutaria vieni su kitais, kad galėtų įsigyti pastatą bendrasavininkystės pagrindais.“ Tokiu būdu per 2002–2005 m. laikotarpį buvo parduota 212 namų. Leipcigas tapo pirmuoju Vokietijos miestu, remiančiu tokio pobūdžio veiklą, kurios modelis buvo parengtas gavus 500 000 eurų dydžio URBAN paramą. Manoma, kad ši veikla miestui atnešė 40 mln. eurų investicijų ir sukūrė apie 200 naujų darbo vietų.

„Henrietteparke“, URBAN zonos centre Leipcige, dirbaujasi žalioji brigada.

Gyvenamuosiuose kvartaluose, kuriuose nedarbo lygis viršija 20 %, užimtumas akivaizdžiai yra tapęs svarbiu URBAN programos Leipcige prioritetu: 8 mln. eurų arba 40 % biudžeto skirta „ekonomikos ir užimtumo“ instrumentui, kuriame tradicinės verslininkų pagalbos priemonės (konsultacijos, aprūpinimas įranga, tinklų kūrimas ir pan.) derinamos su tikslinių grupių (jaunimo, moterų, imigrantų ir kt.) mokymu bei kitomis naujoviškomis priemonėmis (mokomosiomis įmonėmis, stipendijomis idėjai įgyvendinti ir pan.) Per 2001–2007 m. laikotarpį pagal URBAN „Leipziger Westen“ projektą buvo sukurta ar išsaugota 430 darbo vietų, 80 praktikantų turėjo galimybę įgyti naujų profesinių gebėjimų, o 800 jaunų žmonių galėjo išklaudyti intensyvių kursų apie tai, kaip pradėti verslą. „2002 m. gegužę mes pradėjome nuo nulio, – pasakoja Frank Basten, verslo ir inovacijų centro „Freie WirtschaftsFörderung“ (vok. Laisvojo verslo parama) konsultantas. – Šiandien, 2006 m. vasarį, mes jau esame parėmę 147 mažas įmones, kuriose yra 353 darbo vietos. Mūsų veiklos pasiskirstymas pagal sektorių atspindi URBAN zonos ekonomikos struktūrą ir mūsų pačių prioritetus: 69 įmonės, teikiančios paslaugas verslui, 28 amatininkų įmonės, 23 parduotuvės, 14 viešbučių ir 13 įmonių, teikiančių paslaugas privatiems asmenims. Skirdami paramą, mes teikiame pirmenybę veiklai, susijusiai su Leipcigo interesų grupėmis ir jo tradiciniais gaminiais – automobiliais bei kompiuteriais.“

Norint pritraukti į miestą naujų gyventojų, žinoma, reikia sutvarkyti jo kvartalus. Todėl pagal URBAN programą maždaug 7,3 mln. eurų buvo skirta priemonei „Miesto vietovės kokybė“. Pasitelkus įvairius finansavimo šaltinius, pavyko atnaujinti Karlo Heinės kanalą (*Karl-Heine-Kanal*), buvusias pramonines teritorijas paversti žaliosiomis zonomis bei įdiegti kitokio pobūdžio priemonės, pvz., naujovišką sklypų nuomos sistemą. Leipcige, be didelių nenaudojamų pramoninių teritorijų, yra ir labai daug nedidelių dykviečių, kurias reikia sutvarkyti ir apsodinti, kad jos taptų sodais ar žaidimų aikštelėmis. „Mes padedame vietovės savininkams ir norintiems naudotis žeme fiziniams asmenims ar organizacijoms užmegzti ryšius ir įgyti tarpusavio pasitikėjimą bei stengiamės, kad jie sudarytų beprocentės paskolos sutartį arba laikinos nuomos kontraktą, – aiškina Tobias Habermann, vienas iš dviejų URBAN zonos „kvartalų vadybininkų“. – Tai naudinga visiems, ir mes atsikratome akiai nemalonių vaizdų. Tokį patį principą taikome ir kai kurioms tuščioms parduotuvėms, esančioms prie pagrindinių kelių. Savininkui sutikus jas išnuomoti, jose organizuojami išskirtiniai kultūriniai renginiai, pvz., mugės ar parodos, arba jos tampa nuolatinių jaunimo, įvairių organizacijų ir pan. susitikimų vieta.“

Entuziazmas

Vokietijos urbanistikos instituto (*Deutsches Institut für Urbanistik* – DIFU) atliktoje studijoje nustatyta, kad 20 mln. eurų, skirtų URBAN „Leipziger Westen“ projektui, sukūrė 280 mln. eurų vertės privatų kapitalą. „Savaime suprantama, tai puikus rezultatas, – patvirtina Bertram Plate, programos socialinių projektų koordinatorius, – tačiau dar nuostabiau yra tai, kad miesto kvartaluose mes susidūrėme su tokio pat entuziazmu, koks vyravo iškart po Vokietijos susivienijimo, tačiau pranyko žiaūros restruktūrizavimo realybės akivaizdoje.“

Toks pats entuziazmas ir atgautas pasididžiavimas sutinkamas ir regione, kuris labai nutolęs nuo Leipcigo ir kurio pastarojo meto istorija visai kitokia, kadangi jis yra Vakarų Vokietijoje. Dortmunde (590 000 gyventojų), kuris išikūręs į rytus nuo Rūro upės baseino, toliau vyksta plieno pramonės miesto transformacija į aukštųjų technologijų metropoliją. Procesas gerokai pasistūmėjo į priekį, tačiau šie pokyčiai naudingi ne visoms miesto dalims: Nordštatas (Nordstadt), į šiaurę nuo centro esanti Dortmundo miesto dalis, neteko daugybės darbo vietų, du tūkstančiai iš jų buvo panaikinta iškart, uždarius svarbiausią plieno gamyklą. Be to, 40 % visų 54 000 Nordštato gyventojų yra kilę iš emigrantų – jie itin jautrūs darbo vietų nuostoliams pramonės sektoriuje. Būtent todėl šis kvartalas buvo atrinktas finansinei paramai gauti pagal URBAN II programą, turinčią 28,8 mln. eurų biudžetą, įskaitant 10 mln. eurų Europos išteklį. Tad kokia gi 29 atrinktų projektų situacija, jiems pasiekus pusiaukelę? „Įsteigta 16 naujų įmonių ir sukurta 200 darbo vietų, apmokytas 2 300 asmenų, užmegzta 2 500 kontaktų su vietos įmonėmis, gerokai sumažėjo nusikaltamumas“, – praneša programos direktorius Ralf Appel, pabrėždamas, kad „dėl URBAN šis miesto kvartalas įgavo negrįžtamą dinamiką.“

Jei lankytoji daro įspūdį Fredebaumparke pastatytas didžiausias pasaulyje vėgvasas, tai Nordmarktas yra bene simboliškiausia Nordštato dalis, turint galvoje Dortmunde įgyvendinamą URBAN programos strategiją ir pasiektus rezultatus. Dar 2002 m. šiaurinėje graži turgaus aikštė ir jauki žalioji zona tankiai apgyvendintame kvartale buvo apleista teritorija, kurioje rinkdavosi alkoholikai, narkomanai ir prostitutės. Investavus

kiek daugiau nei 1,1 mln. eurų, pavyko atnaujinti šią vietovę, užtikrinti jos priežiūrą ir saugumą, pasitelkiant į pagalbą „miesto aikščių ir gatvių tvarkdarius“. 18 tarnautojų, įdarbinti pagal federalinę grąžinimo į darbą programą, užtikrina, kad Nordmarkto gatvės ir aikštės būtų švarios, saugios ir jaučios. „Tai išties paprasti, tačiau labai simboliški uždaviniai, pavyzdžiui, prašyti žmonių mesti šiukšles į šiukšliadėžes arba padėti moksleiviams pereiti gatvę – visa tai padeda anksčiau atskirtiems žmonėms atgauti savigarbą ir atnaujinti socialinius ryšius“, – pasakoja Bernd Axmann, šią priemonę vykdančios socialinės įtraukties bendrovės „Grünbau GmbH“ projekto vadovas.

Fasadų perdažymo operacija, vykdoma Dortmunde pagal URBAN kvartalų atnaujinimo programą.

Socialinis miestas

„Mes bandomė paskatinti žmones, – pasakoja Helga Beckmann, – pagerinti jų pačių ir jų gyvenamųjų kvartalų įvaizdį, įtikinti juos, kad stiklinė yra ne pusiau tuščia, o pusiau pilna ir kad ją galima bet kada pripildyti. Mes organizuojame įvairaus pobūdžio renginius, šventes ir geriausių idėjų konkursus. Tokie veiksmai padeda kurti projektus ir suteikia mūsų gyvenamajam kvartalui daugiau patrauklumo, nereikalaudami didelių sąnaudų.“ Helga ir jos kolega Martin Gansau dirba Nordmarkto kvartalo biuro (*Quartiersbüro Nordmarkt*) vadybininkais. Nordštate yra įsteigti trys tokie biurai, atliekantys sąsajos tarp gyventojų ir valdžios institucijų vaidmenį. „Jie tarpininkauja, paprastai ir vadinuojami, – patikslina Martin. – Mes nesprendžiame problemų tiesiogiai ir neatstojame administracijos, mes tiesiog padedame į mus besikreipiantiems žmonėms, perduodami jų klausimus tinkamam pareigūnui.“

Tokia „kvartalo vadyba“ yra pagrindinis Vokietijos miestų plėtros instrumentas, sudarantis „socialinio miesto“ (vok. *Soziale Stadt*) koncepcijos pagrindą. Šios koncepcijos pradininke laikoma Šiaurės Reino-Vestfalijos žemė, kurioje įsikūręs Dortmundas. 1993 m. pradėta vykdyti regioninė programa „Stadtteile mit besonderem Erneuerungsbedarf“ (vok. Miestai, turintys specialių renovacijos poreikių) buvo pirmoji programa Vokietijoje, kuriai taikomas transversalus požiūris, siekiant kovoti prieš miestų nuosmukį, kurį lėmė anglių kasyklų ir plieno gamyklos uždarymas Rūro baseine. 1998 metais, remdamasi tokios schemos sėkme, federacinė vyriausybė priėmė šį metodą ir 1999 m. pasiūlė jį visoms 16 federalinių žemių, pavadindama jį „Bund-Länder-Programm Soziale Stadt“ (vok. Federacijos ir regionų programa „Socialinis miestas“).

„Socialinio miesto“ programai, kaip ir iš dalies ją įkvėpusiai URBAN iniciatyvai vykdyti pasirinktas teritorinis, integruotas ir dalyvaujamas metodas, taikomas renovuojant labiausiai apleistus miesto kvartalus. „Pagrindinė tokių programų, kaip antai „Socialinis miestas“ ar URBAN, pridėtinė vertė, – teigia Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės statybos ir susisiekimo reikalų ministerijos URBAN koordinatorių Karl Jaspers, – yra tai, kad jos skatina vietos gyventojus dalyvauti projektuose. Tai dvejopa nauda: pirmą, mes remiamės gyventojų patirtimi, stengdamiesi geriau pritaikyti projektus, kad jie būtų kuo tvaresni; antra, dėl projektų atnešamos dinamikos mes kuriame socialines struktūras, kurios turėtų ilgalaikį stabilizuojamąjį poveikį gyvenamajam kvartalui. Be to, naujai apibrėžiama ir valdžios funkcija: valdžia, kuri padeda sunkumų turintiems piliečiams, tampa valdžia, kuri išlaisvina vidinį potencialą, leidžianti žmonėms padėti patiems sau. „Jei padėsi sau, tau padės ir URBAN“ – toks galėtų būti mūsų šūkis.“

Tačiau Karl Jaspers tuoj pat atkreipia dėmesį į tai, kad URBAN programa tėra paprastas urbanistinės veiklos aspektas Šiaurės Reino-Vestfalijos žemėje. Šiuo metu vykdoma 2-ojo tikslo programa (kurios biudžetas maždaug 2 mlrd. eurų) daugiausia apima miesto vietas, o vien tik Šiaurės Reino-Vestfalijoje, kuri yra tankiausiai apgyvendinta ir labiausiai industrializuota Vokietijos žemė, turinti geriausiai išvystytą regioninę ekonomiką Europoje, į miestų plėtrą kasmet investuojama po 150 mln. eurų, paskirstant juos „Socialinio miesto“ programai (40 mln.), miesto pertvarkos programai „Stadtumbau“ (30 mln.) ir įvairioms kitoms priemonėms, skirtoms mažiems ir vidutiniams miestams (80 mln.).

Pagrindinė veikla

Šiaurės Reino-Vestfalijos kraštas taip pat yra geras miestų plėtros, finansuojamos struktūrinių fondų lėšomis, ateities pavyzdys. Išties nuostabu, kad penkių didžiausių federalinės žemės miestų merai posėdžiauja Europos programų stebėsenos komitete, nesinaudodami jokiais privilegijomis ir turėdami tokias pat teises kaip ir kiti partneriai, pavyzdžiui, prekybos rūmų atstovai.

Vienas iš „Socialinio miesto“ programos kūrėjų ir rėmėjų Ullrich Sierau yra Dortmundo miesto tarybos narys, atsakingas už miesto planavimą. Šis buvęs federalinės žemės miestų plėtros ministerijos padalinio vadovas išsakė nuomonę, kuriai, atrodo, pritaria nemažai regioninės plėtros vykdytojų: „Mes teikiame pirmenybę Lisabonos strategijos principams: mes privalome skatinti konkurenciją, naujoves, žinių plėtrą ir žmoniškųjų išteklių mokymą. Tačiau aš vis dar tikiu socialinio miesto principais: nei vienas neturi būti paliktas nuošalėje. Reikia rasti pusiausvyrą. Bet koku atveju neįmanoma pritraukti kapitalo ten, kur yra neišspręstų socialinių problemų.“

Daugiau informacijos:

www.urban-leipzig.de
www.urban.dortmund.de

Vokietijos ir Austrijos URBAN tinklas – tai puiki regioninės plėtros priemonė ne tik abiejų šalių, bet ir Europos mastu.

Deutsch-Österreichisches URBAN-Netzwerk
 47–51 rue du Luxembourg, B-1050 Bruxelles
 Tel.: (32-2) 550 16 10, faks.: (32-2) 503 56 06
c.huttenloher@deutscher-verband.org

HAVRAS (PRANCŪZIJA)

Miesto parko įkūrimas

Bendra išlaidų suma: 9 343 413 EUR
ES indėlis: 2 472 721 EUR

„Pavyzdinio Havre vykdomo URBAN II projekto tikslas – įkurti parką tarp miesto ir uosto. Tai turėtų būti *Saint-Nicholas* kvartalo gyventojams skirta laisvalaikio ir pasivaikščiojimo zona, kuri sujungtų šį gyvenamąjį kvartalą su miesto centru ir pakeistų jo įvaizdį, pritraukdama gyventojų ir investuotojų. Projektuojant parką atsižvelgta į išskirtiną vietovės pobūdį: jūros maudyklas, uosto veiklą ir mažą atstumą iki jūros bei miesto centro. Įrengus specialų apšvietimą, ketinama atskleisti vietovės, ypač jos maudyklų, grožį. Pastačius tiltą, vedantį į parko gilumą, išnyks sąlyginė *Saint Nicolas* kvartalo izoliacija ir, svarbiausia, ši jauki vieta įgaus bendruomeninę ir net tarpbendruomeninę paskirtį.“

Ouahid Dorbane, Vyriausiasis Havro pietinių kvartalų plėtros įgaliotinis
Ouahid.Dorbane@ville-lehavre.fr

BRISTOLIS (JUNGTINĖ KARALYSTĖ)

Neįgalaus jaunimo įtrauktis

Bendra išlaidų suma: 342 575 EUR
ES indėlis: 169 938 EUR

„Įtrauktis projektas „Just CHIL“ (*Just Children Helping Inclusion by Listening* / Pagalba tam tikriems vaikams integruotis klausantis) – tai naujoviškas atsakas į neįgalaus jaunimo, turinčio mokymosi ir elgesio sunkumų, poreikius. Vietinis tyrimas parodė, kad ši grupė labiau rizikuoja būti atskirta nuo mokyklos ir perimti asocialų ar net smurtinį elgesį, nes jos poreikiai pernelyg sudėtingi, kad juos galėtų patenkinti tradicinė mokyklų sistema. Projektas skirtas didžiausių sunkumų turinčiam jaunimui. Jis vykdomas taikant mokymo metodą, kurio pagrindas – asmenybė ir lygių grupė, siekiant padėti jaunam žmogui suvokti ir pakeisti savo elgseną. Mokymo kursas apima pykčio valdymą, derybas, konfliktų sprendimą, pilietiškumą bei gebėjimus, kuriais kurso dalyviai naudojami kasdieniniame gyvenime. Projektas turėjo svarbų poveikį: 60 jaunuolių, išklausių mokymo kursą, padarė didelę pažangą, turint galvoję jų elgesį, mokyklos lankymą, užimtumą. Viena mergina gavo princesės Dianos atminimo premiją už bendruomeninį darbą, keturi jaunuoliai prisijungė prie URBAN programos vykdomojo komiteto, o kiti įsitraukė į aktyvią veiklą kitose bendruomenės organizacijose.“

Steve Morris, URBAN II Pietų Bristolio programos direktorius
s_morris@bristol-city.gov.uk
www.southbristolurban2.co.uk

SAMBREVILIS (BELGIJA)

Mokomieji pastatų renovacijos kursai

Bendra išlaidų suma: 202 057 EUR
ES indėlis: 101 028 EUR

„Šio projekto tikslas – suteikti galimybę nuskriaustiems žmonėms – daugiausia vyrams – atkurti socialinius ryšius ir pasibaigus mokymo kursui gauti kvalifikacinį pažymėjimą apie gebėjimus įvairiose statybų ir renovacijos srityse (mūrijimo, lubų klojimo, dažymo, elektros darbų ir pan.) Turėdami tokį pažymėjimą, jie galės susirasti darbą statybų sektoriuje arba tęsti mokslus, kad įgytų daugiau gebėjimų. Galutinis projekto tikslas – apmokyti 60 asmenų, kiekvienam skiriant po 820 mokymo valandų. Kalbant apie užimtumą, pažymėtina, kad 30 asmenų turės galimybę iškart įsidarbinti. Be to, praktikantams bus leista padėti restauruoti vietos paveldą. Taikant tokią mokymo schemą, jau buvo renovuoti du kvartalo namai ir vienas gyvenamasis pastatas.“

Philippe Lhomme ir Laurent Warnon, URBAN techninės pagalbos padalinys, Sambrevilio (Sambreville) municipaliteto administracija
urban@commune.sambreville.be

DUBLINAS (AIRIJA)

Kai gyventojai imasi atnaujinti savo aplinką

Bendra išlaidų suma: 505 437 EUR
ES indėlis: 233 120 EUR

„Dublino miesto Balifermoto (Ballyfermot) kvartale plytėjo dideli nenaudojamos žemės plotai, vartė „niekieno žemė“ ir bjaurę bendrą vaizdą. 2002 m. buvo pradėtas vykdyti URBAN projektas, kuriuo norėta paskatinti gyventojus perimti į savo rankas šių teritorijų atnaujinimą. Finansinės paramos gavimas priklausė nuo kelių sąlygų: tai turėjo būti tęstiniai projektai, patvirtinti po konsultacijų su kvartalo gyventojais, vykdomi savanorių ir skirti aplinkai pagerinti bei apsaugoti. Todėl visus projektus parengė, vykdė ir prižiūrėjo vietos bendruomenės nariai. Šiuo metu atliekamas nepriklausomas projekto rezultatų vertinimas, tačiau jau dabar aišku, kad žmonės ėmė labiau didžiuotis šia vieta, be to, juos pavyko sutelkti vietinės svarbos reikalams spręsti. Įgyvendinant projektą, užsimezgė puikūs kaimynystės santykiai, sumažėjo vandalizmo atvejų, vietos gyventojai pajuto, kad gyvenamoji aplinka yra jų nuosavybė.“

Caitriona Ryan, URBAN Ballyfermot programos direktorė
Caitriona@urbanbl.ie
www.urbanbl.ie

ŠVEDIJA

„Jalla, Jalla – indėlis į socialinę įtrauktį“

Susan Runsten, URBAN II Gėtėborgo programos koordinatorė

Gėtėborgas įsikūręs vakarinėje Švedijos pakrantėje. Tai antras pagal dydį šalies miestas, turintis 485 000 gyventojų. Pastaraisiais dešimtmečiais Gėtėborgas patyrė didelių struktūrinių pokyčių. Šis miestas, anksčiau priklausęs nuo pramonės, uosto ir laivų statyklų, dabar yra išplėtojęs įvairesnę ekonomiką, įskaitant informacijos ir komunikacijos technologijas, turizmą bei biomediciną.

Šiandien Gėtėborgas – klestintis ir augantis miestas. Tačiau tuo pat metu jis turi ir rimtų problemų, daugiausia susijusių su socialine atskirtimi, kurią lėmė pabėgėlių ir jų artimųjų antplūdis 9-ajame ir 10-ajame dešimtmetyje. Be to, įvairiose miesto dalyse labai ryškūs demografiniai skirtumai ir neatitiktimai. 20 % dabartinių Gėtėborgo gyventojų yra gimę užsienyje. Daugiausia imigrantų gyvena Gėtėborgo šiaurės rytuose, kur didelis bedarbių skaičius ir žemas išsilavinimo lygis. Atrinkus Gėtėborgą URBAN II programai, buvo nuspręsta, kad pagrindinė investicijų sritis – žmoniškųjų išteklių naudojimas šiuose gyvenamuosiuose kvartaluose, atkreipiant dėmesį į švietimą ir užimtumą.

Vienas projektų, finansuojamų URBAN II programos lėšomis, vadinamas „Jalla, Jalla“ (šved. Pirmyn! Pirmyn!). Projektą „Jalla, Jalla“ valdo suaugusiųjų švietimo asociacija *Medborgarskolan*, bendradarbiaujanti su Švedijos užimtumo tarnyba ir vietos futbolo klubo GAIS. Projekto tikslas – padėti įsidarbinti imigravusiems ir ilgą laiką darbo neturintiems žmonėms. Šiam tikslui rengiami švedų kalbos ir kompiuterinio raštingumo kursai, atkreipiant dėmesį į socialinius ryšius bei praktinį pilietinį ugdymą NVO aplinkoje.

Atsižvelgdamas į visuotinį domėjimąsi futbolu, GAIS klubas suteikia galimybę lankyti ir stebėti futbolo rungtynes bei žaisti futbolą ar jungtis į tinklą su futbolą remiančiomis kompanijomis. Švedijos užimtumo tarnybos dėka įmonėse, susijusiose su projektu, atsirado laisvų darbo vietų. Šis unikalus suaugusiųjų švietimo, laisvalaikio užsiėmimų ir ryšių su darbdaviais derinys, kaip paaiškėjo, yra labai sėkmingas. Projektui „Jalla, Jalla“ iš ERPF biudžeto buvo skirta 338 300 eurų, kad nuo 2004 m. kovo iki 2006 m. gruodžio į jį galėtų įsitraukti 60 dalyvių. Vienas iš lauktų rezultatų – tai, kad 20 dalyvavusiųjų projekte turi gauti darbą vieneriems metams ar ilgesniam laikui – buvo pasiektas dar 2005 m. spalį. Kiti 18 dalyvių iš 45 projekto dėka jau iki tol buvo gavę trumpalaikį darbą.

Vienas iš stipriųjų „Jalla, Jalla“ projekto bruožų – tai gebėjimas sutelkti visų dalyvių dėmesį į užimtumą. Svarbiausia – ne užbaigti mokslus ir po to ieškoti darbo, o nuo pat pradžios atsižvelgti į darbo rinką. Toks

metodas labai greitai atnešė matomų rezultatų – t. y. darbo vietų – kai kuriems dalyviams, o tai savo ruožtu įžiebė viltį kitiems grupės nariams ir paskatino juos įsipareigoti: „Jei tai įmanoma jo atveju, vadinasi, įmanoma ir mano. Todėl privalau padaryti viską, ką galiu!“

Atliekant tyrimą apie vietos partnerystę URBAN II Gėtėborgo programoje, buvo apžvelgta ir palyginta 10 projektų, siekiant išsiaiškinti jų dalyvių bendradarbiavimo ypatumus ir jų poveikį projekto sėkmei. Tyrimo metu nustatyta, kad strateginiai projekto tikslai, sutampantys su pagrindiniu siekiu, yra vienas iš sėkmės veiksnių. Be to, tikslai ir siekiai turėtų neperžengti projekto ribų ir būti realūs. Tik tokiu atveju įmanoma pasiekti konkrečių rezultatų, o tai, kaip paaiškėja, yra svarbiausias veiksnys prisiimant įsipareigojimus visais partnerystės lygmenimis. „Jalla, Jalla“ tai puikiai patvirtina.

Dar vienas „Jalla, Jalla“ projekto sėkmės veiksnys – tai papildomasis partnerystės pobūdis. Švedijos užimtumo tarnyba, asociacija *Medborgarskolan* ir GAIS klubas skiriasi savo kompetencija ir perspektyvomis, o tai suteikia projektui papildomų išteklių. Vykdamas projektą, partneriams taip pat tenka skirtingi uždaviniai ir vaidmenys. Įvairovė – puikus dalykas partnerystėje!

Per pastaruosius dešimt metų Gėtėborgas gavo ir nacionalinių, ir Europos lėšų, skirtų veiklai nuskurdintose teritorijose ir darbu su etninėmis mažumomis ar imigrantais. Dėl šių iniciatyvų buvo pagerintos gyvenimo sąlygos ir sukurti patrauklesni gyvenamieji kvartalai. Taip pat buvo parengti nauji metodai ir strategijos, kurių tikslas – skatinti demokratiją, pritaikyti švietimo įstaigas prie daugiakalbės aplinkos ir sustiprinti vietos ekonomiką. Vis dėlto dar esama sunkumų, susijusių su urbanistinėmis iniciatyvomis tam tikrose vietovėse. Vertinimas parodė, kad sutelkus dėmesį į konkrečias sritis arba žmonių kategorijas, galima neigiamai paženklinti patį kvartalą arba jame gyvenančius žmones. Be to, kyla pavojus, kad užimtumo ir segregacijos problemos bei jų sprendiniai bus vertinami atsižvelgiant tik į skurdžias zonas, užuot sprendus jas miesto ar viso regiono mastu.

Tad ateityje mums teks nugalėti šias kliūtis ir sukurti rimtą strategiją, kurioje kova prieš socialinę atskirtį miestuose būtų derinama su bendraisiais regioninės plėtros ir augimo tikslais. Iš projekto „Jalla, Jalla“ galima pasimokyti, kaip svarbu atskleisti kiekviename žmoguje glūdintį potencialą. Mes ir toliau turėtume puoselėti dideles viltis, susijusias su tuo, ką galime pasiekti ištis visuapimančiame daugiakultūriame mieste.

Pasiteirauti: susan.runsten@stadshuset.goteborg.se

ČEKIJA

„Požeminis projektas“

Lumíra Kafková, Prahai skirtos 2-ojo tikslo programos vadovaujančiosios institucijos direktorė

Viršuje ir apačioje: metro stotelės „Florenc B.“ įrengimo darbai Prahoje.

Pagrindinis Prahai skirtos 2-ojo tikslo programos uždavinys – paversti Čekijos sostinę dinamišku Europos miestu, vertu savo statuso.

2004–2005 m. mes paskelbėme keturis konkursus, jų metu atrinkome 148 projektus, į kuriuos iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) biudžeto buvo investuota beveik 100 mln. eurų. Daugumą šių projektų, ypač sulaukusius didžiausių investicijų, pasiūlė Prahos miestas ir jo rajonai. Ypač įdomu pristatyti projektus, kuriais siekiama pagerinti miesto viešojo transporto sistemą.

Čia nagrinėjamo projekto tikslas – pagerinti riboto judumo asmenų integracijos sąlygas skatinant naujų darbo vietų kūrimą ir didinant miesto aplinkos patrauklumą.

Projekto esmė – sukurti patogią, beklūtę prieigą prie „Florenc B.“ metro stoties. Šiam tikslui buvo įrengtas liftas, jungiantis platformą su persėdimu koridoriais, ir dar vienas liftas, keliantis keleivius iki gatvės lygio. Be to, buvo investuota į signalinę ir kitą atitinkamą įrangą.

Igyvendinus šį projektą, labai pagerės viešojo transporto paslaugos ir susisiekimas su minėtu gyvenamuoju kvartalu. Prahoje užregistruota 33 500 neįgaliųjų žmonių, iš kurių 4 000 naudojami neįgaliųjų vežimėliais. Beklūtė prieiga prie metro tinklo palengvintų jų kelionę į miesto centrą ir leistų lengviau pasiekti svarbiausius transporto mazgus, t. y. geležinkelio ir autobusų stotis. Taip pagreitėtų ir jų integracija į darbo rinką, kurioje veikia 14 000 įmonių bei 12 000 privačių verslininkų.

Dviem etapais atliekamų darbų trukmė – nuo 2005 m. rugsėjo iki 2007 m. kovo mėn. Pirmasis etapas jau baigtas. Bendra tinkamų projekto išlaidų suma sudaro 2 110 638 eurų, kurių 50 % finansuoja ERPF.

Čekija skirs 33,1 % šios sumos, tai yra 698 621 eurą. Likusią dalį (16,9 % arba 356 698 eurus) padengs Prahos miestas.

Šis projektas, kurio pagrindą sudaro partnerystė su Prahos integruotojo transporto regioniniu koordinatoriumi ir Nacionaline neįgaliųjų žmonių taryba, – tai atsakas į visuotinę socialinę būtinybę pagerinti riboto judumo žmonių gyvenimo sąlygas ir patenkinti visų kategorijų gyventojų, atsidūrusių sudėtingoje situacijoje, poreikius.

Kaip ir visos priemonės, kuriomis galime keliauti greičiau ir patogiau, taip ir ši schema yra ilgalaikės veiklos viešojo transporto srityje dalis.

Pasiteirauti: Regioninės plėtros ministerija, MA SPD 2, Staroměstské sq. 6, CZ-110 15, Prague 1
El. paštas: jpd2@mmr.cz
Interneto svetainė: www.strukturalni-fondy.cz/jpd2

GRACAS (AUSTRIJA)

Gracas – žinių miestas

Bendra išlaidų suma: 4 200 570 EUR

ES indėlis: 200 000 EUR

„Štýrijos verslo paramos agentūrai (SFG) įgyvendinus integruotąjį projektą „Žinių miestas“, kurį bendrai finansavo URBAN programa, vakariniuose Graco miesto kvartaluose įsikūrė naujas inovacinių įmonių centras. Čia siūlomos tinkamos patalpos verslininkams, dirbantiems naujų technologijų srityje, ypač jei jos susijusios su sveikatos apsauga (medicinos technologijos, bioanalizė ir pan.). Tikimasi, kad centras taps jungtimi tarp mokslo ir laisvojo verslo ir bus naudingas netoliese įsikūrusio universiteto absolventams. Šio projekto tikslas – ne tik skatinti steigti įmones vakarinėje Graco dalyje ar perkelti jas ten, bet ir tapti viso regiono kompetencijos centru.“

Christian Nussmüller, programos „URBAN Link Graz-West“ direktorius, Graco miestas

urban@stadt.graz.at

www.urban-link.at (www.graz.at)

TURINAS (ITALIJA)

Piazza Livio Bianco aikštės renovacija

Bendra išlaidų suma: 2 226 885 EUR

ES indėlis: 914 998 EUR

„Piazza Livio Bianco aikštė, esanti pietvakariniame Turino priemiestyje, laikoma Pjemonto sostinės URBAN zonoje įgyvendinamos renovacijos strategijos pagrindu. Tenykščiai gyventojai ir organizacijos primygtinai reikalavo atnaujinti šią aikštę, kad ji taptų gyvenamojo kvartalo socialiniu ir kultūriniu centru, išvengtų tolesnės degradacijos ir joje nesilankytų marginalinės grupės. Vietos gyventojų dalyvavimas buvo visos veiklos variklis nuo pat jos koncepcijos (viešojo konkurso ir gyventojų balsavimo) iki aikštės valdymo, baigus darbus. 2004 m. šiam tikslui įsteigta asociacija „Piazziamoci in Piazza“ (it. Imkimos aikštės) atsako už nuolatinę aikštės priežiūrą, koordinuoja kultūrinę veiklą, organizuojamą per metus, ir toliau skatina aktyvų rajono gyventojų dalyvavimą.“

Gianfranco Presutti, Projekto vadovas, URBAN II Turino programa

gianfranco.presutti@comune.torino.it

www.comune.torino.it/urban2

HERAKLIONAS (GRAIKIJA)

Krizėje atsidūrusių kvartalų atgaivinimas

Bendra išlaidų suma: 10 913 948 EUR

ES indėlis: 8 185 461 EUR

„Vakarinėje Herakliono pakrantėje matyti daug socialinio-ekonominio nuosmukio požymių: išaugęs ilgalaikis nedarbas, skurdas, atskirtis, nuniokota aplinka. Pagrindinis URBAN programos tikslas – šių miesto vietovių ekonominis ir socialinis atgaivinimas. Priemonės, kurių imamasi šiam tikslui pasiekti, apima tris pagrindinius aspektus: naujoves, tvarumą ir žinių plėtrą. Siekiama sukurti lankytojų traukos centrus, taip pat įsteigti prekybos vietas gyventojams, skatinant vietos rinką ir sujungiant ją su pakrantės zona.“

Kyriaki Manola-Goundra, Graikijoje vykdomų URBAN II programų vadovaujančiosios institucijos direktorė

k.manola@mou.gr

VANTAA (SUOMIJA)

Šeimos centras imigrantams

Bendra išlaidų suma: 210 000 EUR

ES indėlis: 57 000 EUR

„Suomijoje taip pat didėja imigrantų skaičius, todėl labai svarbu išvengti segregacijos ir radikalizmo. Šiam tikslui netoli Helsinkio esančiame Vantaa mieste, vykdamas URBAN II programą, buvo įsteigtas šeimos centras, kuriame taikant įvairius praktinius metodus, padedama imigravusiems tėvams prižiūrėti ir auklėti savo vaikus. Tokia struktūra skatinama integracija ir sukuriamas natūrali suomių tautybės ir imigravusių moterų susitikimo vieta. Šiame kliento poreikiams pritaikytame centre šeimos gali gauti praktinę prevencinę paramą ir dalyvauti grupinėje veikloje. Grupėms vadovauja centro darbuotojai, t. y. vaikų auklės, šeimų pagalbininkai, psichologai, slaugės, socialiniai darbuotojai, kurie glaudžiai bendradarbiauja pagal integruotą multiprofesinį metodą, siekdami užtikrinti nuoseklią ir nenutrūkstamą paramą.“

Jukka-Pekka Sorjonen, programos URBAN II Vantaa direktorius

jukka-pekka.sorjonen@vantaa.fi

www.urbanfinland.info

2007–2013 m.: rengti naujos kartos programas su *Inforegio* tinklalapiu

Valstybės narės ir regionai ruošiasi ateinančiam 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui. *Inforegio* tinklalapyje pateikiama išsamios informacijos ir svarbių dokumentų, dominančių visus šios veiklos dalyvius. Mes siekiame palengvinti jų bendravimą ir informuoti plačiąją visuomenę apie pasiektą pažangą. Jei turite klausimų ir pasiūlymų, nedvejodami kreipkitės į Regioninės politikos generalinį direktoratą.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/debate/forum_en.htm

Pasiteirauti

Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas
01 skyrius – Informacija ir komunikacija
Thierry Daman
Avenue de Tervuren 41, B-1040 Brussels
Faks.: (32-2) 296 60 03
El. p.: regio-info@cec.eu.int
Interneto svetainė: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_en.htm

Informacija apie Europos Sąjungos paramą regionams:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-8227

© Europos Bendrijos, 2006
Kopijuojant būtina nurodyti šaltinį.

Leidinių biuras
Publications.europa.eu